

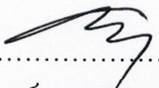
ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

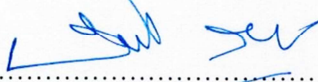
อัญชลี สกุลอินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อัญชลี สกุลอินทร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

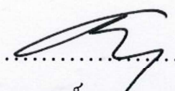
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

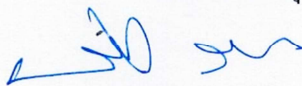

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ)

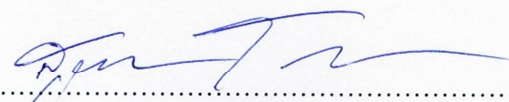

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ชัยพจน์ ริงงาม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ)

.....กรรมการ
(ดร.ชัยพจน์ ริงงาม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 2 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.ชัยพนธ์ รักงาม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ แนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดี เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี, ดร.สมุทรา ชำนาญ และนายสุพจน์ แสงสุข ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่าทุกวันนี้

อัญชลี สกฤตอินทร์

54990081: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

อัญชลี สกุลอินทร์: ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 (FACTORS AFFECTIVE
ACHIEVEMENT OF PRATHOMSUKSA SIX STUDENTS UNDER THE OFFICE OF
KHONKAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE II) คณะกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์: ธร สุนทรายุทธ, Ph.D., ชัยพจน์ รักงาม, กศ.ด. 126 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์
ระหว่างปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของ
นักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู 327 คน จาก 210 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม
ข้อมูลเป็นแบบเติมคำและแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ค่าจำแนกระหว่าง .38 -.77
ค่าความเชื่อมั่น .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดิ (O-NET)
ปีการศึกษา 2555 โดยรวมพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เรียงค่าคะแนน
เฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าคะแนน
เฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านเพื่อน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยปัจจัยด้านครู
ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ใน
ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยในภาพรวมสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ปัจจัยด้านหลักสูตรกับตัวเกณฑ์มีค่าเท่ากับ .103
ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ 2.110 และพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ
ของตัวแปรพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีที่สุดในรูปแบบการ
คะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 30.231 + 3.277 (X_1)$$

54990081: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD: FACTORS AFFECTIVE ACHIEVEMENT/ LEARNING ACHIEVEMENT

KHONKAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ANCHALEE SAKUL-INN: FACTORS AFFECTIVE ACHIEVEMENT OF

PRATHOMSUKSA SIX STUDENTS UNDER THE OFFICE OF KHONKAEN PRIMARY

EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE II. ADVISOR COMMITTEE: DHORN

SUNTRAYUTH, Ph.D., CHAIPOOT RAKNAGM, Ed.D. 126 P. 2018.

This research aimed to study; the factors those affect the learning achievement of Prathomsuksa six students under the Office of Khonkaen Primary Educational Service Area Office 2, the relationship between the factors, and to develop the predictive equation to predict the achievement of the Prathomsuksa six students. The samples were 327 teachers under the Office of Khonkaen Primary Educational Service Area Office 2. The questionnaire was used for collecting the data. It was four-level rating scale questionnaire with reliability of .97. The statistics use in data analysis were mean, standard deviation. Pearson correlation coefficients and stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows:

1. The level of achievement by the National Education Testing (O-NET) in 2012 as a whole were rated at low level. Considering the score level from the high level in three areas, they were; learning area of health and physical education, learning area of Thai language and learning area of career and technology, respectively.

2. The level of factors affecting the achievement as a whole were rated at high level. They were at high level in three areas: family factor, teacher factors and friends factor.

3. The director factor, teachers factor, curriculum factor, and family factor related to learning achievement with positive relationship with statistical significant at .05 level.

4. The factor predicted achievement as a whole found at the coefficient related to multiple equation of curriculum with the criterion were at 103. The predictive deviation was at 2.110. The best regression of raw scores, was

$$\hat{Y} = 30.231 + 3.277 (X_1)$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
คำถามของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2... ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	11 17
ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การสร้างและหาคุนภาพเครื่องมือ.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก.....	109
ภาคผนวก ข.....	113
ภาคผนวก ค.....	123
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	126

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างใน โรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำแนกตามอำเภอ..... 63
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผล การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 แต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้รายวิชาและผลรวมคะแนนทุกวิชา..... 71
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมและรายด้าน..... 72
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านครู โดยรวมและรายข้อ..... 73
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายข้อ..... 74
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ..... 76
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน..... 78
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านเพื่อน โดยรวมและรายข้อ..... 80
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านครอบครัว โดยรวมและรายข้อ..... 81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านการเรียนพิเศษ..... 83
11	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านกับผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2..... 85
12	ค่า <i>Tolerance</i> และ <i>VIF</i> ของตัวแปรพยากรณ์ในด้าน..... 87
13	อำนาจพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ และคัดเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากปัจจัย ทั้ง 7 ปัจจัยที่ใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2..... 87
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จากปัจจัยต่าง ๆ..... 88
15	ค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดปัจจัยด้านครู ที่ใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2..... 88
16	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2..... 124

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ตลอดจนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ยุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์เป็นสังคม และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based society and economy) กล่าวคือ เป็นสังคมที่มุ่งเน้นการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นฐานที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยต่างได้รับอิทธิพลจากสังคมแบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ส่งผลให้แต่ละประเทศมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศของตน เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ให้รอดพ้นภัยคุกคามกับนานาอารยประเทศได้ สำหรับประเทศไทย การจัดการศึกษาในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ เป็นประเด็นที่ถูกหยิบยกมาอภิปรายในกลุ่มคนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้นำประเทศ กลุ่มนักการศึกษา หรือแม้แต่กลุ่มประชาชนทั่วไป ทั้งนี้เพราะความเชื่อที่ว่าการศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับยุทธวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม จึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีค่ายิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ (อุไรรัตน์ สำเร็จวงศ์, 2549, หน้า 43-44)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มีจุดเน้นที่สำคัญคือ ให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม สร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างองค์ความรู้ เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ เกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาจะต้องพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 15) จุดเน้นที่กล่าวนี้ถือเป็นหลักการที่ทุกฝ่ายจะต้องคำนึงถึง และถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของการศึกษาไทย ครั้งหนึ่งที่เป็นการปฏิรูปการศึกษา ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาทั้งระบบ ทั้งในด้านรูปแบบ วิธีการ และผลผลิตที่ต้องการซึ่งในการจัดการศึกษาถือว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด ผลของการศึกษาจะเป็นอย่างไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งการที่สถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดหมาย

อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน บุคคลที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการให้โรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำทางการศึกษา จำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานต้องสนใจติดตามสถานการณ์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในที่มีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอยู่เสมอ เพื่อให้ปรับตัวและประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร อีกทั้งสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่ต้องนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งหวังที่จะเห็นคนไทยที่พึงประสงค์ เป็นทั้งคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข ซึ่งให้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติ

คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ปัจจุบันมีประเด็น/ ข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชัดเจนในการกำหนดความหมายของคุณภาพและมาตรฐานในการศึกษา ซึ่งยังขาดภาพรวมเดียวกัน จึงทำให้การตรวจสอบประเมินผลเพื่อเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาขาดทิศทาง และขาดความเป็นระบบที่สมบูรณ์ชัดเจน สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันเพื่อหาวิธีที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุด ที่จะนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2547, หน้า 1) ซึ่งจากผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่ามีปัจจัย 6 ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านระบบการบริหารการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร การนิเทศ การติดตามผล และงบประมาณ 2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การปฏิบัติของผู้บริหารความสัมพันธ์กับคนอื่น วัย ประสบการณ์ วุฒิ และวาระของการดำรงตำแหน่ง 3) ปัจจัยด้านครู ได้แก่ คุณลักษณะของครู ภารกิจของครู การปฏิบัติหน้าที่ ขวัญและกำลังใจ 4) ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ความเจริญแบบเมือง ท่าเลที่ตั้งของโรงเรียน บทบาทของผู้นำชุมชน การให้ความร่วมมือแก่โรงเรียน 5) ปัจจัยด้านผู้ปกครองนักเรียน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจ ทัศนคติทางการศึกษา และอนาคตของบุตร ลักษณะการประกอบอาชีพ และ 6) ปัจจัยด้านการสอนและการประเมินผล ได้แก่ ความพร้อมและความสนใจของครูผู้สอน วิธีสอน เนื้อหาที่สอน การใช้เวลาในการสอนและการวัดผล (พรทิพย์ สระบงกช, 2544, หน้า 2)

เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวดัชนีชี้วัดคุณภาพที่สำคัญทางการศึกษา จึงมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างกว้างขวาง จากการศึกษาค้นคว้า สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาจากปัจจัยหลาย ๆ ด้าน บลูม (Bloom, 1976, p.139) กล่าวว่า สิ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือคุณภาพการเรียน การสอน หมายถึง ประสิทธิภาพซึ่งผู้เรียนจะได้รับความสำเร็จในการเรียนรู้ซึ่งได้แก่การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงของครู การได้รับคำแนะนำซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮาวิก เอิร์ท และนิวการ์เทน (Harvighurst & Neugarten, 1969, p. 159) ที่ว่าตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิด องค์ประกอบด้านชีวิตครอบครัว นักเรียนจะประสบความสำเร็จได้ดี จะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมจากที่บ้านอย่างเหมาะสม โดยผู้ปกครองต้องมีการแบ่งปันเวลาให้แก่เด็กหาวิธีการช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่ เพื่อจะช่วยให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนอาจส่งเสริมสนับสนุนการเรียนด้วยกลวิธี และแรงจูงใจต่าง ๆ อย่างจริงจัง นอกจากนี้สภาพแวดล้อมที่บ้านได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ทุกคนในบ้านของนักเรียนจนทำให้นักเรียนมีสภาพจิตใจ รู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ ขณะอยู่บ้าน อีกทั้งยังมีผู้ปกครองสนใจเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังนี้ แล้วจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในด้าน โรงเรียนว่า โรงเรียนและการจัดการศึกษาในโรงเรียน มีความสำคัญมากต่อสภาพการเรียนการสอน อันมีผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถของนักเรียน เพราะนักเรียนจะมีความสุขต่อการเรียนการสอนหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ต่อครู และบรรยากาศในโรงเรียน และกล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ในด้าน โรงเรียน 3 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมหลักสูตร การจัดหาอาคารสถานที่ในโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ซึ่งเป็นหัวหน้า สถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับนักเรียนและกับครู อาจารย์ ตลอดจนความสามารถในการบริหารงานสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น ปัจจัยเกี่ยวกับครู อาจารย์ในโรงเรียน ได้แก่ อัตราเฉลี่ยของครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ประสิทธิภาพในการสอน วุฒิทางการศึกษา ตลอดจนขวัญกำลังใจของครูในการปฏิบัติหน้าที่การสอน ทราฟเวอร์ (Travrs, 1953, pp.17-46) กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนอกเหนือจากสติปัญญา คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 191) กล่าวว่า การเรียนเพิ่ม เป็นการเรียนหลังจากที่ได้เรียนจากบทเรียนนั้นแล้วทบทวนสิ่งนั้นซ้ำแล้วซ้ำอีก จำได้แม่นยำและนานขึ้นซึ่งเป็นสิ่งที่คนส่วนมาก

รู้อยู่แล้ว เช่น การท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเวลาเย็นก่อนกลับบ้านของนักเรียน การทบทวนบทเรียนก่อนสอบซึ่งเป็นการฝึกหัดเพื่อให้การเก็บความจำอยู่ได้นานและยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการศึกษา ปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามที่นักการศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้ามา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พื้นที่รับผิดชอบ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชนบท อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเปือยน้อย อำเภอัญญาคีรี อำเภอโคกโพธิ์ไชย และอำเภอบ้านแฮด โรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 221 โรงเรียน จำนวนครู 2,265 คน โรงเรียนขนาดเล็กยังขาดแคลนครูตรงตามวิชาเอก และการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น จึงส่งผลต่อการเรียนการสอนของนักเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

จากสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เฉลี่ย 42.19 วิชาสังคมศึกษาฯ เฉลี่ย 41.07 วิชาภาษาอังกฤษ เฉลี่ย 29.83 วิชาคณิตศาสตร์ เฉลี่ย 30.05 วิชาวิทยาศาสตร์ เฉลี่ย 34.01 วิชาสุขศึกษาฯ เฉลี่ย 52.53 วิชาศิลปะ เฉลี่ย 48.84 วิชาการงานอาชีพฯ เฉลี่ย 51.02 รวมคะแนนเฉลี่ยทุกวิชา 41.19 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2555) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว จะเห็นได้ว่า มีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ส่งผลยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามที่ได้ทำสอบนั้น อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อันเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อครูที่จะต้องทำการทบทวนปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ทำให้ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อนำไปเป็นแนวทางการหาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวม และนำไปสู่การแก้ไขปัญหา โดยมีแนวทางการศึกษาดังกล่าวตามลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ซึ่งจะนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพิ่มมากขึ้น
2. ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้นำผลการศึกษาค้นคว้านี้ไปใช้เป็นแนวทางการกำหนดนโยบาย แนวทางและมาตรการในการปฏิบัติเพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ดังนั้นคำถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 อยู่ในระดับใด

2. ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร เพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 อยู่ในระดับใด

3. ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร เพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 หรือไม่

4. ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร เพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้หรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร เพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

2. ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร เพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อทดสอบว่าปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 หรือไม่

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,265 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,265 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) จากนั้นจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 ปัจจัยด้านครู

3.1.2 ปัจจัยด้านผู้บริหาร

3.1.3 ปัจจัยด้านหลักสูตร

3.1.4 ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

3.1.5 ปัจจัยด้านเพื่อน

3.1.6 ปัจจัยด้านครอบครัว

3.1.7 ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

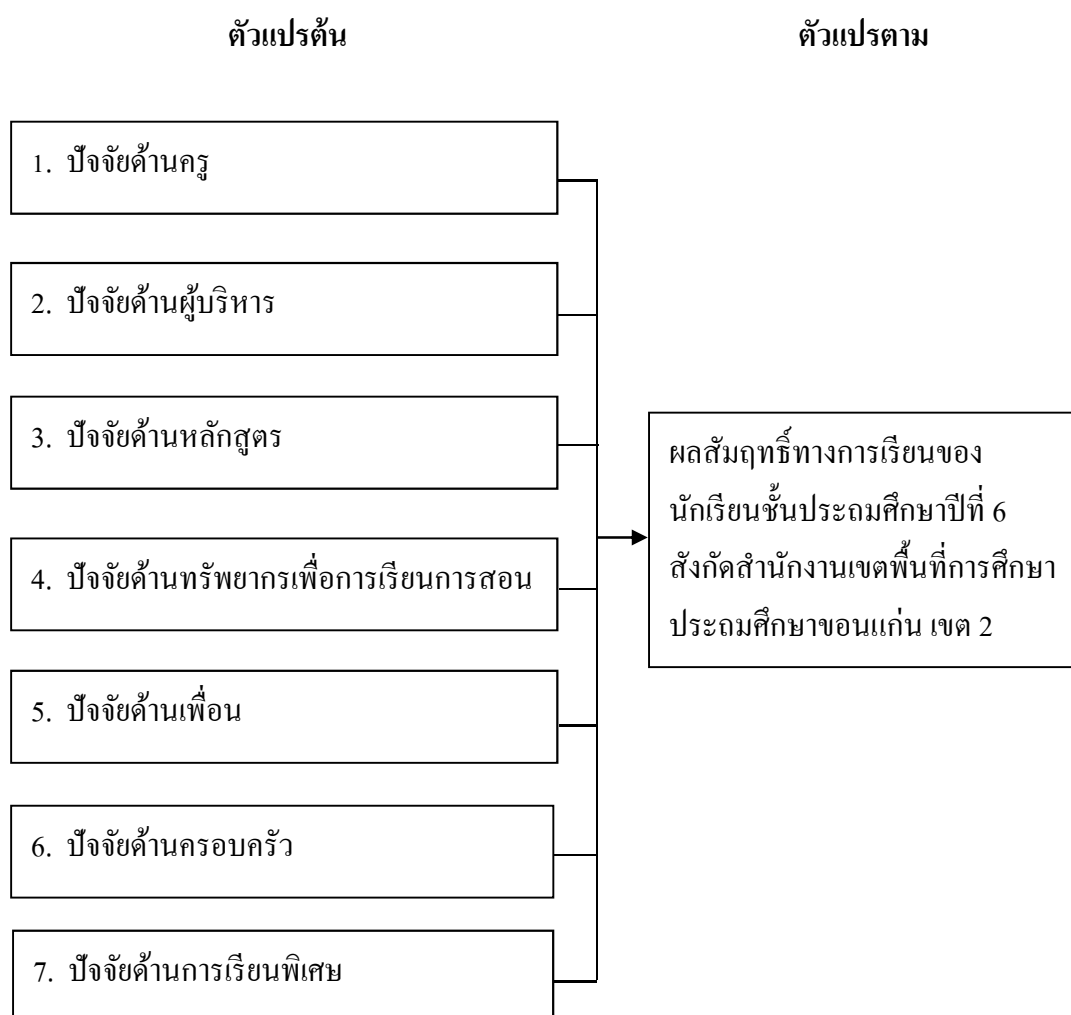
กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จากหลัก แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การกำหนดกรอบของปัจจัยที่นำมาศึกษาได้ศึกษาจากแนวคิดของบลูม (Bloom, 1976, p. 139) กล่าวถึงสิ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจากผลการวิจัย พรทิพย์ สระบงกช (2544, หน้า 102) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีปัจจัย 6 ด้าน ผู้วิจัยได้แนวคิดและผลการวิจัย

ดังกล่าวมาสังเคราะห์ เพื่อกำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยมี
ปัจจัย 7 ด้าน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร เพื่อ
การเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ

2. การกำหนดกรอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้
ศึกษาค้นคว้าหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล
และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 แล้วสร้างเป็นกรอบแนวคิด
ในการวิจัยแสดงได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2555 คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยนักเรียนทั้งชั้นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และภาพรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ปัจจัยด้านครู หมายถึง ผู้ที่มีคุณวุฒิ ความสามารถในการเตรียมการสอน ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ การเสริมสร้างนักเรียนมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เป็นผู้ปฏิบัติการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการวัดผลประเมินผล การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล วางแผนการใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินตามสภาพจริง และการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน

3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้นักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำให้กำลังใจ การจัดทำแผนงานโครงการ สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เข้าใจกระบวนการทัศน์ใหม่ จัดเตรียมสิ่งสนับสนุน ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน บริหารและบริการหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร การใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน ระบบนิเทศภายใน และส่งเสริมโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน

4. ปัจจัยด้านหลักสูตร หมายถึง แผน โปรแกรมการปฏิบัติของโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบ คือ การได้รับความร่วมมือผู้ปกครอง ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาในการวางโครงสร้าง เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียน จัดประสบการณ์ของผู้เรียนโดยตรง ส่งเสริมความรู้ความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมความประพฤติทักษะและเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นแผน แนวทางมีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข และได้รับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

5. ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภายในและภายนอกห้องเรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษา เป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เป็นไปตามความต้องการของนักเรียนมีประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแรงจูงใจ ส่งผลต่อความต้องการศึกษาของผู้เรียน เป็นที่ยอมรับของบุคลากรครู ผู้ปกครองชุมชนในการจัด

กิจกรรมให้กับผู้เรียน ผ่านการวิเคราะห์คุณภาพมาตรฐานและการหาประสิทธิภาพจากผู้สอน และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

6. ปัจจัยด้านเพื่อน หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากเรื่องที่เรียน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น พฤติกรรมของบุคคลที่มีผลต่อการเรียนรู้ เป็นกำลังใจสำคัญต่อการเรียนรู้ ช่วยเกื้อหนุนในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียน และด้านวิชาการ มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้ ทักษะคิด บุคลิกภาพ คุณธรรม การได้รับการยอมรับ และการกระตุ้นความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ

7. ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ผู้ปกครองที่ช่วยเหลือดูแลนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้ มีพฤติกรรมสนับสนุนการเรียน เป็นกำลังใจสำคัญ เกื้อหนุนในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้ บุคลิกภาพ คุณธรรม เป็นผู้แสดงการยอมรับและชมเชย เอาใจใส่ตามบทบาท และหน้าที่ต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

8. ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ หมายถึง การเรียนก่อน หรือการเรียนเพิ่มที่ช่วยทบทวน แสวงหาความรู้เพิ่มเติมตามความต้องการที่ได้มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ ส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้มากขึ้น ได้ทบทวนรายละเอียดความซับซ้อนของรายวิชาเพิ่มมากกว่าในชั้นเรียนปกติ เป็นไปตามความต้องการของนักเรียนขวนขวายหาความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้น ซ่อมเสริมเด็กเก่งและเด็กอ่อนให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เน้นการฝึกซ้ำ ย้ำทวน ทำให้เกิดทักษะเกิดเป็นความรู้ที่ถาวร เน้นหาที่เป็นเทคนิคการเรียนรู้ ประสบการณ์จะมีมากกว่าการเรียนปกติในชั้นเรียน

9. นักเรียนชั้นประถมศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 หมายถึง พื้นที่ ที่ได้รับการดูแลประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของข้าราชการครู เป็นไปตามระเบียบของพระราชบัญญัติการศึกษา ขึ้นอยู่กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านไผ่ อำเภอชนบท อำเภอฆ้องชัย อำเภอโคกโพธิ์ไชย และอำเภอโคกโพธิ์ไชย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยและได้สรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ และกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
 5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
 9. ดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ด้านการศึกษา
 11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
 12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมาย
ของผู้ใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย
- มีกลุ่มภารกิจ ดังนี้
1. กลุ่มอำนวยการ
 2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
 3. กลุ่มนโยบายและแผน
 4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
 5. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
 6. กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา
 7. กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

กลุ่มอำนวยการ

งานอำนวยการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ประสานงานและให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริมให้กลุ่มภารกิจและงานต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถบริหารจัดการและดำเนินงานตามบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ ได้อย่างเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบนพื้นฐานของความถูกต้อง และ โปร่งใส ตลอดจนสนับสนุนและให้บริการข้อมูลข่าวสาร เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา และทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาบริหารจัดการได้อย่างสะดวก คล่องตัว มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอบข่ายภารกิจของงานอำนวยการ แบ่งเป็นงานบริหารทั่วไป งานประชาสัมพันธ์ งานประสานงานและงานบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

กลุ่มงานบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษาเป็นมาตรการจูงใจให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของหน่วยงาน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ระบบคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว เกิดความอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ นำไปสู่การบริการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนต่อไป ขอบข่ายภารกิจของกลุ่มงานบริหารงานบุคคล แบ่งเป็นงานธุรการ งานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง งานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง งานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ งานพัฒนาบุคลากร งานวินัยและนิติการและงานเลขานุการ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มนโยบายและแผน

กลุ่มนโยบายและแผนเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานตามยุทธศาสตร์เป็นสำคัญ (Strategic result based management: SRBM) ใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic performance base budgeting: SPBB) โดยเน้นความ โปร่งใส ทันท่วงที ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยึดหลักการมีส่วนร่วม (Participation) การบริหารที่สนับสนุนที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management) โดยมีกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การกำกับติดตามผลอย่างเป็นระบบ ขอบข่ายภารกิจของงานกลุ่มนโยบายและแผน แบ่งเป็นงานธุรการ งานข้อมูล

สารสนเทศ งานนโยบายและแผน งานวิเคราะห์งบประมาณ งานติดตาม ประเมินผลและรายงาน และงานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

งานส่งเสริมการจัดการศึกษา เป็นงานที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบูรณาการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ไปสู่การศึกษาตลอดชีพ นำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ประกอบการเรียนการสอน ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ให้สมบูรณ์ จัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ และกองทุนเพื่อการศึกษา ที่จะเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนปกติ ด้อยโอกาส พิการ และมีความสามารถพิเศษ อีกทั้งส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทาง ศาสนา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ร่วมจัดการศึกษาที่จะส่งผล ต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ขอบข่ายภารกิจของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา แบ่งเป็นงานธุรการ งานส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา งานส่งเสริมกิจการนักเรียน งานส่งเสริมสวัสดิการสวัสดิภาพ และกองทุนและงานส่งเสริมกิจการพิเศษ

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของการศึกษา ขอบข่ายภารกิจของงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา แบ่งเป็นงานธุรการ งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ งานวัด และประเมินผลการศึกษา งานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา งานส่งเสริมพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาและงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เป็นหน่วยงานที่สร้างความเข้มแข็งการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพใน

การบริหารจัดการอันจะนำไปสู่คุณภาพการศึกษา บุคลากรในกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาประกอบไปด้วยผู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการเป็นพิเศษ มีหน้าที่ช่วยให้การบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการบริหารที่ใช้กระบวนการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติ กระบวนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลทางการบริหารจัดการ และมุ่งเน้นศึกษา วิเคราะห์ วิจัย แสวงหา และจัดทำนวัตกรรม รูปแบบ มาตรฐาน เทคนิควิธีการ และเครื่องมือในการบริหารจัดการ ขอบข่ายภารกิจของงานส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา แบ่งเป็นงานการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย แสวงหาและพัฒนานวัตกรรม การบริหาร งานระบบข้อมูลสารสนเทศ งานการประสานการตรวจราชการ งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและงานการส่งเสริม สนับสนุน การสร้างองค์ความรู้และเทคนิควิชาชีพในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มงานส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

งานส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน เป็นงานที่กำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุน สถานศึกษาเอกชนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน โดยดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตจัดตั้ง โรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงกิจการ โรงเรียนเอกชน ดำเนินการเกี่ยวกับการสงเคราะห์และเงินทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน และที่กฎหมายอื่น กำหนด และดำเนินการอื่นเกี่ยวกับงานการศึกษาเอกชนตามที่กฎหมายกำหนด ขอบข่ายภารกิจของงานส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน แบ่งเป็นงานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาเอกชน งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาเอกชน งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชนและ งานส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ

วิสัยทัศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พันธกิจ

พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม ความสำนึก ในความเป็นชาติไทย และ วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามารถตาม

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาครูและบุคลากรทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพระดับสากล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษา โดยสนับสนุนส่งเสริมบทบาทสถานศึกษาในการเป็นนิติบุคคล สามารถปฏิบัติภารกิจในการบริหารจัดการงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไป เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยบริหารจัดการครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอบ้านไผ่ อำเภอชนบท อำเภอมัญจาคีรี อำเภอเปือยน้อย อำเภอบ้านแฮด และอำเภอโคกโพธิ์ไชย เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งเขตการศึกษาประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัว และการมีส่วนร่วมอันจะส่งผลให้สถานศึกษามีมาตรฐาน คุณภาพและความเข้มแข็งในอนาคต

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล นอกจากการบริหารตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based-management: SBM) เป็นการกระจายอำนาจและให้มีส่วนร่วม (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543) แล้ว ยังจะต้องยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good governance) ที่ยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล ที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริหารภาครัฐด้วย ซึ่งจะต้องนำหลักธรรมาภิบาลบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไป ดังได้กล่าวมาแล้ว เพื่อบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

จากสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เฉลี่ย 42.19 วิชาสังคมศึกษาฯ เฉลี่ย 41.07 วิชาภาษาอังกฤษ เฉลี่ย 29.83 วิชาคณิตศาสตร์เฉลี่ย 30.05 วิชาวิทยาศาสตร์ เฉลี่ย 34.01 วิชาสุขศึกษาฯ เฉลี่ย 52.53

วิชาศิลปะ เฉลี่ย 48.84 วิชาการงานอาชีพฯ เฉลี่ย 51.02 รวมคะแนนเฉลี่ยทุกวิชา 41.19 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2555)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษา นักจิตวิทยา ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่บอกรับผลสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน คือ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งจะทราบได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังความหมายต่อไปนี้

อารมณั เพชรชื่น (2547, หน้า 39) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียนที่บ้านและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ แต่คนส่วนมากเข้าใจว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกิดจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนและมองในแง่ความรู้ความสามารถทางสมองเท่านั้น ความจริงแล้วความรู้สึก ค่านิยมและจริยธรรมต่าง ๆ ก็เป็นผลจากการฝึกสอน ซึ่งนับเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2551, หน้า 39) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะ รวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนหรือมวลประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง หลังจากเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว ผู้เรียนมีความสามารถในวิชาที่เรียนมากขึ้นน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้น ๆ เพียงใดจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ตามแนวคิดของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ เป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเพียงใด เช่น พฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชาที่เรียน คือ

1. การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เป็นผลงานปรากฏออกมา ให้ทำการสังเกตและวัดได้ เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา งานช่าง การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance test) ซึ่งการประเมินผลจะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติ (Procedure) และผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรม ความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 การสอบปากเปล่า การสอบแบบนี้มักกระทำเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการการดูแลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านฟังเสียง การสอบสัมภาษณ์ ซึ่งต้องการการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็น

2.2 การสอบแบบให้เขียนความ เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบ ซึ่งมีการตอบอยู่ 2 รูปแบบ คือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ ได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัย หรือความเรียง

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ เป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบ หรือกำหนดคำตอบออกมาให้เลือก ซึ่งมีรูปแบบของคำถามคำตอบ 4 รูปแบบ คือ แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง แบบจับคู่ แบบเติมคำ และแบบเลือกตอบ

สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ รวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง หลังจากเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว ผู้เรียนมีความสามารถในวิชาที่เรียนมากขึ้นเพียงใดมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้น ๆ สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสังเกต หรือการตรวจผลงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และนำไปพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในทางการศึกษา การทดสอบเป็นกระบวนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สำคัญ ซึ่งการทดสอบมีหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของผู้สอน (Bloom, n.d. อ้างถึงใน Hulpke & Kelly, 2005) ให้ความเห็นว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเรื่องของศิลปะมากกว่าวิทยาศาสตร์ การทดสอบแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การทดสอบก่อนหรือทดสอบเพื่อจัดตำแหน่ง เป็นการทดสอบก่อนที่จะดำเนินการสอนเพื่อสำรวจความพร้อม หรือเพื่อวัดความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน

2. การทดสอบย่อย เป็นการทดสอบระหว่างที่ดำเนินการสอน โดยทดสอบตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น เพื่อสำรวจความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่า มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนในหน่วยการเรียนต่อไปหรือไม่

3. การทดสอบรวม หรือการทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียน เป็นการทดสอบหลังการสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อประเมินผลการเรียนหรือสรุปผลการเรียน

องค์ประกอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในกระบวนการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ดังมีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

คลาแมร์ (Klaumeir, 1971) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมทางด้านสมอง สติปัญญา ร่างกาย และความสามารถทางด้านทักษะร่างกาย
 2. คุณลักษณะทางจิตใจ ได้แก่ ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติและค่านิยม ความเข้าใจในสถานการณ์ อายุ เพศ
 3. คุณลักษณะของผู้สอน ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ในวิชาที่สอน การพัฒนาความรู้ทักษะทางร่างกาย ลักษณะจิตใจ สุขภาพ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ความเข้าใจในสถานการณ์ อายุ และเพศ
 4. พฤติกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิด วิธีการที่ครูนำมาสอน คุณลักษณะของกลุ่ม ได้แก่ โครงสร้าง เจตคติ ความสามัคคี การเป็นผู้นำ
 5. คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัว ได้แก่ การตอบสนอง เครื่องมือและอุปกรณ์
 6. แรงผลักดันภายนอก ได้แก่ ครอบครัว สิ่งแวดล้อม และอิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรม
- บลูม (Bloom, 1976) กล่าวว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนประกอบด้วย ตัวแปร 3 ตัวแปร คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด (Cognitive entry behaviors) หมายถึง ความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีมาก่อน
2. คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective entry characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนในสิ่งใหม่ ๆ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชา สถาบัน และการยอมรับความสามารถของตน เป็นต้น
3. คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่นักเรียนจะได้รับ ได้แก่ คำแนะนำการปฏิบัติ และแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน เป็นต้น

เดวิด (Davis, 1977) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

1. บรรยากาศในชั้นเรียน ได้แก่ รูปแบบการจัดชั้นเรียน ความพึงพอใจต่อห้องเรียน ความพึงพอใจต่อครูผู้สอน
2. วิธีการหรือลักษณะของครู ได้แก่ วิธีการสอนของครู ลักษณะท่าทาง บุคลิกภาพของครู ทักษะคิดต่อการทำงาน
3. การคาดหวังของครู ครูที่มีการคาดหวังสูง จะทำให้เขามีความตั้งใจต่อการทำงานสูง แสวงวิธีการใหม่ ๆ มาให้นักเรียนอยู่เสมอ และทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้

4. การใช้เวลาเรียนของนักเรียน นักเรียนที่ทุ่มเทและใช้เวลาเรียนอย่างเต็มที่ที่มีความสนใจอยากเรียนรู้ เนื้อหาการเรียน การเรียนก็จะดีขึ้น

อารีย์ คงสวัสดิ์ (2544, หน้า 25) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น มีองค์ประกอบมากมายหลายอย่าง ดังต่อไปนี้ คือ

1. ด้านคุณลักษณะการจัดระบบในโรงเรียน ตัวแปรด้านนี้จะประกอบด้วย ขนาดของโรงเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู อัตราส่วนของนักเรียนต่อห้อง ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. ด้านคุณลักษณะของครู ตัวแปรด้านคุณลักษณะของครูประกอบด้วย อายุ วุฒิคุณ ประสิทธิภาพของครู การฝึกอบรมของครู จำนวนวันลาของครู จำนวนคาบที่สอนในหนึ่งสัปดาห์ของครู ความเอาใจใส่หน้าที่ ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วยตัวแปรเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น เพศ อายุ สติปัญญา การเรียนพิเศษ การได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียน สมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของผู้ปกครอง ความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์การเรียน ระยะทางไปโรงเรียน การมีอาหารกลางวันรับประทาน ความเอาใจใส่ในการเรียน ทักษะคิดเกี่ยวกับการเรียน การสอน ฐานะครอบครัว การขาดเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ตัวแปรเหล่านี้ก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. ด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางเศรษฐกิจสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ขนาดของครอบครัว ภาษาพูดในบ้าน ถิ่นที่ตั้งบ้าน การมีสื่อทางการศึกษาต่าง ๆ ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฯลฯ ผลการศึกษาค้นคว้าที่ผ่านมาพบความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ธนาศักดิ์ กู้สุจริต (2545) กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นตัวตัดสินระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความสามารถที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด
2. ชีวิตและการอบรมในครอบครัว
3. คุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
4. มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองและความมุ่งมั่นในครอบครัว

อัญชนา โพธิ์พลากร (2545, หน้า 95) กล่าวว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ด้านตัวนักเรียน เช่น สติปัญญา อารมณ์ ความสนใจ เจตคติต่อการเรียน ด้านตัวครู เช่น คุณภาพของครู การจัดระบบ การบริหารของผู้บริหาร ด้านสังคม เช่น สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวของนักเรียน เป็นต้น แต่ปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็คือ การสอนของครู

นอกจากนั้น เสาวลักษณ์ ขงวานิชจิต (2539) ได้กล่าวถึง สภาพทั่วไปของผู้เรียนที่ส่งผลต่อการเรียนไว้ ดังนี้

1. พฤติกรรมขณะเรียนในห้องเรียน ประกอบด้วย พฤติกรรมดังต่อไปนี้
 - 1.1 การเข้าเรียนในห้องเรียนตรงเวลาอย่างสม่ำเสมอ
 - 1.2 การมีอุปกรณ์การเรียน ครบถ้วนทุกวัน
 - 1.3 การเรียนด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ และด้วยความเข้าใจ
 - 1.4 การจดคำบรรยายอย่างมีระเบียบเรียบร้อยสวยงาม
 - 1.5 การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
 - 1.6 การไม่พูดคุย ไม่ทำงานอื่น ขณะเรียนในห้องเรียน
2. พฤติกรรมภายหลังการเรียนแต่ละวัน ประกอบด้วย พฤติกรรมต่อไปนี้
 - 2.1 ทบทวนเนื้อหาวิชาที่เรียนในแต่ละวัน อย่างสม่ำเสมอ
 - 2.2 การทำโน้ตย่อของวิชาที่เรียนในแต่ละวันด้วยตนเอง
 - 2.3 การทำแบบฝึกหัด รายงานเสร็จตามกำหนด
 - 2.4 การอ่านเนื้อหาวิชาล่วงหน้า
 - 2.5 การศึกษาสาเหตุแก้ไขให้ถูกต้องเมื่อแบบฝึกหัดที่ทำไปแล้วไม่ถูกต้อง
3. พฤติกรรมก่อนสอบ ประกอบด้วย พฤติกรรมดังต่อไปนี้
 - 3.1 การทำตารางเวลาสำหรับทบทวน
 - 3.2 การทบทวน ท่องหนังสือตามเวลาในเวลาที่ท่องแล้วจำได้ดี

3.3 การประเมินผลการเรียนเป็นประจำเพื่อดูความก้าวหน้า เพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข แล้วปรับปรุงการเรียนการสอน

3.4 การจัดการเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น อาหาร การกิน การแต่งกาย การออกกำลังกาย การรักษาสุขภาพ

3.5 การรู้จักแก้ปัญหาให้เสร็จอย่างรวดเร็ว

3.6 การทราบขอบเขต ลักษณะ และวิธีตอบคำถาม

4. พฤติกรรมขณะสอบ ประกอบด้วย พฤติกรรมต่อไปนี้

4.1 การไปถึงสถานที่สอบก่อนเวลา

4.2 การอ่านคำถามแต่ละข้ออย่างรอบคอบ

4.3 การวางแผนแก้โจทย์ปัญหา

4.4 การทำข้อสอบด้วยความมั่นใจ

4.5 การทบทวนก่อนส่งกระดาษคำตอบ

4.6 การทำข้อสอบด้วยความมีสมาธิ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังที่ได้ศึกษาข้างต้น คือ องค์ประกอบที่เกิดจากตัวชองนักเรียนเอง อันเป็นองค์ประกอบภายในตัวบุคคลว่าด้วยพฤติกรรมของนักเรียน คุณลักษณะของนักเรียนที่เกิดจาก สภาพร่างกาย จิตใจ และปัญญาของบุคคล องค์ประกอบภายนอก ได้แก่ ครูผู้สอน สภาพแวดล้อม แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งองค์ประกอบหลาย ๆ องค์ประกอบเหล่านี้ นำไปสู่การส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น ซึ่งจะได้อกล่าวต่อไปยังปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามลำดับต่อไป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ชั้นปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดจากการศึกษา หลักการ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นชั้นปีที่ 6 มีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยด้านครู

1. ความหมายของครู

กวี มาลีทิพย์วรรณ (2540, หน้า 14) ได้กล่าวถึง ครู คือ ผู้มีบทบาทในเรื่องการเรียน การสอน การอบรมบ่มนิสัยเด็กขณะเดียวกันครูต้องวางตัวให้เหมาะสม มีบุคลิกลักษณะที่ดี

ตลอดจนมีสมรรถภาพในการทำงานด้วย

ยนต์ ชุ่มจิต (2541, หน้า 29) ได้กล่าวถึง “ครู” มีความหมายลึกซึ้งกว้างขวางมากนัก แต่ถ้าดูจากรากศัพท์ ภาษาบาลีว่า “ครู” หรือ ภาษาสันสกฤตว่า “คุรุ” นั้น มีความหมายว่า “ผู้สั่งสอนศิษย์ หรือผู้ควรได้รับการเคารพ” ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ครู” ไว้หลายประการ เช่น “ครู” คือ ผู้ทำหน้าที่สอนและให้ความรู้แก่ศิษย์ เพื่อให้ศิษย์เกิดความรู้ ความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้น ๆ ได้อธิบายคำว่า “ครู” ดังนี้

1. ครู เป็นผู้นำทางศิษย์ไปสู่คุณธรรมชั้นสูง
2. ครู คือ ผู้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้มีความหนักแน่น อดทนต่อการเคารพของลูกศิษย์
3. ครู คือ ผู้ประกอบอาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอน มักใช้กับผู้สอนในระดับ ต่ำกว่าวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษา

รังสรรค์ แสงสุข (2550, หน้า 38) อธิบายการบดิมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ให้ความเห็นว่า “ครู” ดังนี้

ครู คือ ผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัดทุกที่ทุกเมื่อ ครูต้องเต็ม ไปด้วยความรู้ และรู้จักขวนขวาย หาดอกความรู้ใหม่ ๆ สะสมความดี มีบารมีมาก และครูที่ดีจะต้องไม่ปิดบัง ความรู้ อดทนอดกลั้น และวิญญานของความเป็นครู

ครู คือ ผู้เติมเต็ม การที่ครูจะเป็นผู้เติมเต็มได้ ครูควรจะเป็นผู้แสวงหาความรู้ ต้อง วิเคราะห์ วิจัย วิจรณ์ และมานุรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ครู คือ ผู้ที่มีเมตตา จะต้องสอนเต็มที่โดยไม่มีภารกิจหรือปิดบังไม่ให้ความรู้เต็มที่ ครูต้องไม่ลำเอียง ไม่เบียดเบียนศิษย์

กู๊ด (Good, 1973, p. 586) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ครู” (Teacher) ไว้ดังนี้ คือ

1. ครู คือ ผู้ที่มีความสามารถให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนสำหรับ นักเรียน หรือนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน
2. ครู คือ ผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์และมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษ หรือมี ทั้งประสบการณ์และการศึกษาดีเป็นพิเศษในสาขาใดสาขาหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้อื่นเกิด ความเจริญก้าวหน้าได้
3. ครู คือ ผู้ที่เรียนสำเร็จหลักสูตรวิชาชีพจากสถาบันการศึกษา และได้อบรมรับรอง ทางการสอนด้วย
4. ครู คือ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนให้ความรู้แก่ศิษย์

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า ครู คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ในการสอน อบรม แนะนำแนวทางที่ปรึกษาให้ศิษย์เกิดความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี นำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคต โดยต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิ จบหลักสูตรวิชาชีพจากสถาบันการศึกษาที่คุรุ มีใบรับรองทางการสอน

2. องค์ประกอบของครูที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษา ได้เสนอองค์ประกอบของครู มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 9-17) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและแรงจูงใจในการเรียน คือ

1. การสร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เช่น การจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม แพนที่นั่งของนักเรียน
2. การยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงอารมณ์ดี
3. ใช้คำพูดที่แสดงความเมตตาไม่ว่าจาเขาเยาะเย้ยถากถางนักเรียนหรือใช้อำนาจข่มขู่ให้นักเรียนกลัว ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนให้คำชม มากกว่า ตี
4. ให้ความรักความอบอุ่น นักเรียนทุกคนควรมีความรู้สึกรัก ตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะเป็นที่รักและยอมรับของครูและเพื่อน ๆ ครูจะต้องเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์อันดี โดยต้องพยายามรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
5. ให้ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจโดยครูต้องเอาใจใส่ และสอนนักเรียนให้อยู่ด้วยกันอย่างราบรื่น ไม่ข่มเหงซึ่งกันและกัน
6. ให้ความยุติธรรม การปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนด้วยใจเป็นกลางไม่มีอคติ ต้องพยายามควบคุมอารมณ์ให้ได้ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
7. ให้ความไว้วางใจและยกย่องให้นักเรียนทำงานหรือกิจกรรมตามที่มอบหมายโดยครูเป็นที่ปรึกษาให้นักเรียนมีอิสระในการทำงานเข้าใจตนเองรับผิดชอบตนเองและเรียนรู้ด้วยตนเอง
8. มีความไวในการรับรู้อารมณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ขณะที่ครูกำลังสอนเมื่อสังเกตเห็นว่า นักเรียนไม่สนใจ ครูก็อาจจะเปลี่ยนกิจกรรมหรือเปลี่ยนเทคนิคการสอน เพื่อให้ทุกคนหันมาสนใจบทเรียนตามเดิม
9. มีการยอมรับนับถือ ครูเห็นคุณค่าในตัวนักเรียน ยอมรับว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้ ให้โอกาสแสดงความรู้สึกรัก โดยวิธีสอนแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

10. ให้นักเรียนมีบทบาทในการสร้างความคิด ให้นักเรียนที่เก่งช่วยสอนให้แก่ นักเรียนที่เรียนอ่อน

11. ไม่แสดงพฤติกรรมที่ซ้ำ ครูต้องพยายามเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนไม่ให้ซ้ำ ๆ กันเป็นประจำ เพราะจะทำให้เกิดบรรยากาศที่น่าเบื่อหน่าย

12. ให้แรงเสริมหรือรางวัลควมมีการให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีจุดเด่นด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและตามความเหมาะสม เช่น ชมเชย นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเป็นกลุ่มเพราะจะทำให้ผู้ได้รับการชมเชยมีความภาคภูมิใจนักเรียนคนอื่น ๆ ก็จะได้เห็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

นอกจากนี้ จากการศึกษาของ บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2543, หน้า 175-176) ได้จำแนกวิธีสอนออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) วิธีสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้สอน ผู้ถ่ายทอดความรู้ วางแผนการสอนควบคุมเนื้อหา วัตถุประสงค์ 2) วิธีสอนแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้วางแผนบทเรียน ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ สรุปผลออกมาเป็นกฎเกณฑ์ครูเป็นผู้แนะแนวทางไปสู่การค้นคว้า วิธีสอนแบบครูและนักเรียนร่วมกัน ครูและนักเรียนจะร่วมกันในการจัดบทเรียน วางแผนค้นคว้าหาความรู้ สรุปผลออกมาเป็นความรู้ ซึ่ง จรินทร์ วงษ์วิวัฒนาวุฒิ (2543, หน้า 15-16) ได้กล่าวองค์ประกอบของครูที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไปในด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน จะต้องเป็นผู้จัดกระบวนการ และสร้างบรรยากาศ ในการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับรายวิชาที่สอนเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน รวมไปถึงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีได้ทั้งด้านความรู้ ความสามารถและบุคลิกลักษณะเพราะผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักเรียน นักศึกษา ประพฤติปฏิบัติตาม สอดคล้องกับ มาริสา ธรรมมะ (2545, หน้า 24) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนนั้นจะมีลักษณะที่สำคัญ เช่น พฤติกรรมของครู วิธีการสอน โดยการใช้สื่ออุปกรณ์ ตลอดจนสร้างทัศนคติ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน นักศึกษา สิ่งเหล่านี้ก็จะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตต่อไป สอดคล้องกับ พิทักษ์ สมาน (2547, หน้า 27) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในห้องเรียน การจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องเป็นผู้จัดกระบวนการ และสร้างบรรยากาศในห้องเรียน การสอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน รวมไปถึงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ได้ทั้งด้านความรู้ความสามารถและบุคลิกลักษณะ เพราะผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักเรียน ประพฤติปฏิบัติตามการสอนเป็นศาสตร์และศิลป์ ครูอาจารย์ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับการใช้เทคนิคในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนรู้เนื้อหา และ

กระบวนการคิด ดังนั้นเปลี่ยนความคิดจากครูเป็นผู้สอน (Teacher-teaching) มาเป็นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ (Learner-learning) ครูต้องมีความสามารถในการออกแบบระบบการเรียนการสอนที่เน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย วัฒนธรรม คุณธรรมและมาตรฐานความรู้ความเข้าใจในเรื่องของท้องถิ่น ระบบการเรียนการสอนจะครอบคลุมถึงการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ ในแนวทางของการรับประกันผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนเต็มศักยภาพ ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ มีทักษะในการใช้อุปกรณ์และสื่อการสอน รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน และสอนสอดแทรกคุณธรรมไปด้วย

นอกจากนั้น การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนของครู สามารถส่งเสริมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เช่นกัน ดังที่ ศิริกาญจน์ จันท์เรือง (2543, หน้า 16-19) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนไว้ว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความรู้สึกสบายและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นซึ่งจะทำให้มีความรู้สึกว่ามันไม่ใช่สิ่งที่น่าเบื่อหน่ายหรือตลกขบขัน โดยการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้สอนสร้างบรรยากาศในทางบวก ผู้เรียนจะรู้สึกยอมรับนับถือและรู้สึกว่าการเรียนมีคุณค่า ได้แก่

1.1 หลีกเลี่ยงคำพูดว่า “ไม่ถูกต้อง” สำหรับคำตอบของผู้เรียน ควรจะใช้คำถามเหล่านี้แทน เช่น ทำไมคุณถึงคิดอย่างนั้น หรือคุณสามารถจะอธิบายในรายละเอียดได้หรือไม่หรือใครมีความเห็นที่แตกต่างไปจากนี้บ้าง คำถามเหล่านี้จะเป็นการยอมรับมากกว่าและจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

1.2 ฟังอย่างระมัดระวัง และสื่อให้เห็นว่ามีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน อย่างชัดเจนห้วงขณะที่ผู้เรียนแสดงการยอมรับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงความคิดเห็นอยู่

1.3 อย่าทำให้ผู้เรียนเกิดความอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หน้าชั้นเรียน หลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความอับอาย เรียกร้องความสนใจ หรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่สนใจ หลีกเลี่ยงการเยาะเย้ย ถากถาง ผู้เรียนส่วนมากจะมีอารมณ์ขันเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของผู้เรียน โดยไม่ได้รับอนุญาต

1.4 เมื่อผู้สอนจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็นในทางลบ พยายามอย่าพูดเฉพาะเจาะจงถึงผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง ถ้าต้องการจะเป็นเช่นนั้นควรเรียกผู้เรียนมาพูดเป็นการส่วนตัว หลังเลิกเรียน

- 1.5 ปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง
- 1.6 กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและถามคำถามในห้องเรียน
2. ผู้สอนต้องแน่ใจว่าได้สนใจผู้เรียนทุกคน ได้แก่
 - 2.1 อย่าละเลยผู้เรียนที่เงียบขรึมหรือไม่แสดงพฤติกรรมออกมามากนัก
 - 2.2 ผู้สอนควรตระหนักและระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มเรียนที่อาจจะมีพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งอาจเกี่ยวเนื่องมาจากการแต่งกาย เพศ ลักษณะ ท่าทาง หรืออายุ
 - 2.3 ถ้าผู้สอนเชื่อว่าสามารถที่จะควบคุมความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้แล้วผู้สอนก็ควรระวังเกี่ยวกับลักษณะทางเชื้อชาติ หรือลักษณะส่วนบุคคลและนิสัยของผู้เรียนซึ่งจะทำให้ผู้สอนแสดงอาการออกมาในทางที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมเหล่านี้จะแสดงออกมาอย่างไม่รู้ตัวโดยการที่ไม่เรียกผู้เรียนเหล่านั้นตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือไม่ประสานสายตากับผู้เรียนเหล่านั้น
3. ผู้สอนควรมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยการใช้ลักษณะท่าทางเพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี มั่นคงและมีความเชื่อมั่น ได้แก่
 - 3.1 ประสานสายตากับผู้เรียนเสมอ
 - 3.2 เคลื่อนไหวไปรอบ ๆ ห้องมีการบรรยายอย่างเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา
 - 3.3 ควบคุมลักษณะท่าทางซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงความมั่นใจในตัวเองได้
 - 3.4 ยิ้มและหัวเราะในชั้นเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการแสดงออกด้วย
 - 3.5 เป็นเรื่องสำคัญ เสียงต้องมีพลังชัดเจน และมีเสียงขึ้น ๆ ลง ๆ
4. ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนทุกคนในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักตัวผู้สอน
 - 4.1 จำชื่อผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ขอให้ผู้เรียนนั่งที่เดิมทุกครั้ง ในช่วงสองถึงสามอาทิตย์แรก ใช้แผนผังที่นั่ง ถ่ายรูปผู้เรียนและให้ผู้เรียนเขียนชื่อได้ภาพ
 - 4.2 เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนและยอมรับข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม เช่น เกิดที่ไหนสนใจที่จะทำอะไรบ้าง
 - 4.3 เต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวของผู้สอนแก่ผู้เรียน ในชั้นเรียนผู้สอนอาจจะพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัวแต่ต้องใช้วิจารณญาณว่าจะพูดมากน้อยแค่ไหน
 - 4.4 พยายามค้นหาสถานการณ์ส่วนบุคคลหรือสิ่งที่ขัดขวางความก้าวหน้าของการเป็นพี่เลี้ยงเด็ก และตารางที่สามารถจะทำให้ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนไม่ทัน

5. ผู้สอนต้องเตรียมการเสริมแรงทางบวกโดยเฉพาะ ได้แก่

5.1 ให้ความสำคัญในการแสดงความชื่นชมผู้เรียนที่สามารถทำงานได้ดี แต่ต้องระวังไม่ให้มากเกินไปจนขาดความจริงใจ

5.2 พுகกับผู้เรียนเมื่อมีการขาดส่งงาน การขาดเรียนสม่ำเสมอ และการมาสาย

6. ผู้สอนต้องจัดระเบียบชั้นเรียนให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงเวลาเรียนของผู้เรียนได้แก่

6.1 อย่ามาสาย การมาสายจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการมาตรงเวลาไม่ใช่สิ่งสำคัญสำหรับผู้สอน

6.2 อยู่ในชั้นเรียนตลอดเวลาสอน ในบางครั้งผู้สอนอาจออกนอกชั้นเรียนเร็วกว่าปกติแต่อย่าทำงานเป็นนิสัย ผู้เรียนอาจสรุปได้ว่าผู้สอนไม่เตรียมตัว ไม่สนใจในวิชาที่สอนหรือไม่คิดว่าเวลาเรียนมีความสำคัญ

6.3 สังเกตพฤติกรรมขาดความสนใจ เช่น การขยับตัวเนื่องจากความเบื่อหน่าย การไออยู่เสมอ การมองผู้เรียนคนอื่นหรือมองหนังสือก่อนหมดเวลา รวมทั้งสังเกตลักษณะท่าทาง ที่สนใจต่อการเรียนการขาดการประสานสายตา

6.4 เริ่มเรียนให้ตรงเวลาถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมาไม่ครบ ถ้าไม่ทำเช่นนี้จะทำให้ผู้ที่มาตรงเวลามีความรู้สึกไม่ดี

7. ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศทางกายภาพในห้องเรียนให้เหมาะสม

7.1 ตรวจสอบอุณหภูมิในห้องเรียนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยอาจจะสังเกตจากปฏิกิริยาของผู้เรียน เช่น ม้วนแขนเสื้อตลอดเวลา

7.2 พยายามจัดโต๊ะให้อยู่ในลักษณะที่สบาย ๆ

7.3 แน่ใจว่าแสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านหน้าต่างไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการมองกระดานหรือสมุดบันทึก

สรุปแนวความคิดต่าง ๆ ได้ว่าครูเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ ความสามารถในการเตรียมการสอน ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ การเสริมสร้างนักเรียนมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เป็นผู้ปฏิบัติการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการวัดผลประเมินผล การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล วางแผนการใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินตามสภาพจริง และการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน

ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ผู้บริหารในการวิจัยของผู้วิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความหมาย บทบาท ความสำคัญ และหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ความหมายของผู้บริหาร

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2542, หน้า 72) ให้ความหมายของผู้บริหารว่า ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ และได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2545, หน้า 1)

ให้ความหมายของคำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มี 2 ความหมาย คือ

1. ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษา นอกสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป
2. ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา แต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

เวียงชัย นิลดวงดี และชายเวียง นิลดวงดี (2553) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ตำแหน่ง ซึ่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานทางการศึกษา โดยมีลักษณะงานเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุมดูแล และการนิเทศงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลงาน ด้านวิชาการ การปกครอง ธุรการหรือบริหารทั่วไป ความสัมพันธ์กับชุมชนและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546, หน้า 2) ให้ความหมายของผู้บริหารว่า บุคคลที่รับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2546, หน้า 7-11) ได้กล่าวถึงปัจจัยด้านผู้บริหาร สถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร ได้แก่ การแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาขณะปฏิบัติงาน ในลักษณะของการสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตาม นโยบาย เป้าหมาย การติดต่อสื่อสาร และวิธีการดำเนินงาน ให้สำเร็จลุล่วงในภารกิจที่ต้องปฏิบัติ และในลักษณะของความเป็นมิตร การเคารพซึ่งกันและกัน และ ความอบอุ่นเป็นกันเอง เป็นต้น

ชัยเสถียร พรหมศรี (2550, หน้า 18) ให้ความหมายของผู้บริหารว่า บุคคลที่บรรลุนโยบาย โดยการสนับสนุนของบุคคลอื่นในองค์กร

สรุปได้ว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้สามารถใช่วิธีการต่าง ๆ เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้ปัจจัยด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บทบาท ความสำคัญและหน้าที่ในฐานะผู้นำ ของสถานศึกษา ในการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ดังกล่าว ตามลำดับต่อไป

2. องค์ประกอบของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้บริหาร มีองค์ประกอบที่สำคัญดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง คือ การเข้าใจได้ถึงบทบาท ความสำคัญในการเป็นผู้บริหาร และหน้าที่ของผู้บริหาร หากผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในบทบาท ความสำคัญ และหน้าที่ของตนเองในการบริหารสถานศึกษา จะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนได้ ซึ่งขอนำแนวคิดของแต่ละท่านมาเสนอดังต่อไปนี้

จากการศึกษา วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541, หน้า 80 - 83) ได้เสนอบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องจัดทำแผนงานโครงการ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ จัดเตรียมสิ่งสนับสนุน บริหารและบริการหลักสูตรให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชน และจัดการเรียนการสอน จัดระบบการนิเทศภายในเพื่อช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาและให้กำลังใจแก่ครู จากนั้นก็ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อดูความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค แล้วนำมาปรับปรุง และพัฒนา เช่นเดียวกับที่ได้ศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 27) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมกันจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาครู และบุคลากรให้รู้และเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ นอกจากนี้ จากการศึกษา สุพล วังสินธ์ (2542, หน้า 34) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ จะต้องส่งเสริมการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ต้องจัดหาทุนและงบประมาณ มาสนับสนุน โดยการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ สุวิทย์ มูลคำ (2542, หน้า 14) นักการศึกษาอีกท่านหนึ่ง ได้เสนอบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดระบบประกันคุณภาพการเรียนรู้ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนรู้

ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เต็มเวลา สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ขึ้นภายในโรงเรียน จัดทำ จัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้เพิ่มเติมที่ และให้เพียงพอ ติดตามผลความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้ตลอดเวลา และติดต่อสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในแนวทางการจัดการเรียนรู้ เช่นเดียวกับที่ อรทัย มูลคำ (2542, หน้า 53) ได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจหลักของการจัดการเรียนรู้
2. ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน
4. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์
5. นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
6. สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน

นอกจากนั้น การศึกษาของ อุดม อักษรนิศย์ (2542, หน้า 63) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษาเปรียบเสมือนผู้เป็นประธาน ผู้ประสานงาน ผู้คอยชี้แนะกระตุ้นเตือน จูงใจ ติดตามผล และประเมินผลกลุ่มบุคคลผู้ร่วมงาน เพื่อให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตัวผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณสมบัติ อันเป็นที่พึงประสงค์ของประเทศตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้บริหารที่มีความสามารถจะต้องได้ทั้งน้ำใจในการปฏิบัติงานและผลงานจากผู้ร่วมงานของตน และสมาน แก้วคำไสย์ (2545, หน้า 34) ได้เสนอบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

1. การวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. การประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
4. การนิเทศภายใน กำกับ ติดตามการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

จึงสรุปได้ว่า บทบาทและความสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน จะต้องวางแผน จัดทำ แผนงาน โครงการ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ประชาสัมพันธ์ พัฒนาการเรียนรู้ พัฒนาครูและบุคลากร รวมทั้งจัดระบบนิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำ และประเมินผล การปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนสามารถประสานงาน ให้คำปรึกษา และสามารถนำโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน

นอกจากบทบาทและความสำคัญของผู้บริหารดังกล่าวข้างต้น การที่ผู้บริหารจะใช้กระบวนการการบริหารงานในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ ซึ่งมีผู้แสดงความเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้บริหาร องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ส่งผลให้ผู้บริหารปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป้าหมายหลักของทุกสถานศึกษา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ดังที่มีผู้กล่าวถึงดังนี้

แคมเบล (Cambell, 1972, p.225) ได้อธิบายว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบ 4 ประการ คือ ผู้บริหารต้องเป็นผู้จัดรูปร่าง สถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารอาจทำเองได้ทั้งหมด แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่อาจมอบหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบอำนาจให้ผู้อื่นช่วยทำบ้าง ไม่ว่าผู้บริหารจะทำเองหรือให้คนอื่นช่วยทำ ผู้บริหารจะต้องจัดรูปร่างเพื่อให้ภารกิจที่ปฏิบัติ บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องเป็นผู้สื่อความหมายเนื่องจากผู้บริหารต้องอยู่ท่ามกลางบุคคลทั้งหลายที่ประกอบเป็นสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาททางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการสอน ความรอบรู้ทันเหตุการณ์ แนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องบัญชาให้งานทั้งหลายลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนั้น สวีเน่ (Sweeney, 1992 อ้างอิงจาก กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ, 2536, หน้า 58-59) ได้วิจัยกับประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลมีลักษณะการบริหารงานดังนี้

1. เน้นความสำเร็จ โดยให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนและในห้องเรียน
2. กำหนดนโยบายการเรียนการสอน และให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการสอน อุปกรณ์ ตลอดจนกระบวนการประเมินผล ซึ่งผู้บริหารจะคิดแผนงานในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน
3. การสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้
4. การประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่เสมอ จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่จะทำให้ทราบถึงความสามารถของนักเรียนว่าอยู่ในเกณฑ์ เมื่อเทียบกับนักเรียนโรงเรียนอื่น
5. เน้นความสำเร็จ โดยให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนและในห้องเรียน

6. ประสานงานในด้านวิชาการ คือ การจัดการในด้านเนื้อหาวิชา วัสดุ อุปกรณ์ การจัดชั้นเรียน สนับสนุนแผนงาน โครงการวิชาการต่าง ๆ ในโรงเรียน

7. ให้การสนับสนุนครู โดยจะมีการสื่อสารกับครูเกี่ยวกับเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงานจะช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาทางด้านการเรียนการสอน

จากการศึกษาหน้าที่ของผู้บริหารดังกล่าว จิรัช ชูเวช (2537, หน้า 150) ได้สรุปคุณสมบัติของผู้บริหารไว้ ดังนี้

1. ต้องมีสติปัญญาเหนือบุคคลอื่น นั่นคือความมีไหวพริบและมีความรอบคอบในการทำงาน การแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยความถูกต้องและรวดเร็ว
 2. มีความรู้และมีความสนใจรอบด้าน ได้แก่ การศึกษางานในหน้าที่ การค้นคว้าศึกษาวิชาการแผนใหม่แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานและคน มีศิลปะในการรับฟัง และศึกษาภาวะการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ
 3. สามารถพูดและเขียนภาษาง่าย ๆ เพราะภาษาเป็นสื่อของความเข้าใจระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง จึงเป็นเรื่องที่จะต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ไม่ว่าจะพูดหรือเขียนก็ตามต้องสามารถกระทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าใจและพอใจด้วย
 4. มีจิตใจร่างกายและอารมณ์สมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นคนเจ้าอารมณ์ ไม่เอาแต่ใจตนเอง ไม่เจ็บป่วยประเภทสามวันดีสี่วันไข้
 5. มีความคิดริเริ่มอย่างแรงกล้า คือ เป็นนักพัฒนา พยายามที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสภาพความเจริญของสังคม และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
 6. มีฝีมือที่จะทำให้ผู้บังคับบัญชาประสานงานกันได้ดีที่สุด
 7. มีความรู้ความชำนาญในเชิงบริหาร และเชิงวิชาการ ทั้งนี้อาจจะผ่านการฝึกอบรมและมีประสบการณ์ในการทำงานรอบด้านในหน่วยงานนั้น ๆ
- แซลลิส (Sallis, 1993, pp. 111-117) ได้อธิบาย คือ ความรับผิดชอบและการบริหารงานของผู้บริหารที่จำเป็นจะต้องนำมาใช้ในกระบวนการทำงาน ดังนี้
1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้ริเริ่มคุณภาพด้วยตนเอง ต้องบอกกล่าวให้ผู้ร่วมงานทราบว่าต้องการมีนโยบายพัฒนาคุณภาพของหน่วยงาน และจงใจให้ผู้ร่วมงานเสนอแนะนโยบายนี้ สร้างทีมปรับปรุงคุณภาพงานอันเป็นการสร้างความผูกพันในการบริหารงานที่ดี
 2. ผู้บริหารต้องสรรหาผู้ร่วมทีมงานจากหลาย ๆ ฝ่ายของหน่วยงานมาร่วมทีมงานปรับปรุงคุณภาพ เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้งานด้อยคุณภาพ

3. ประเมินคุณภาพงานที่ปรากฏที่ทีมงานปรับปรุงคุณภาพ จัดทำแผนการประเมินคุณภาพงาน ทั้งผลผลิตและบริการของหน่วยงาน
 4. ประเมินความคุ้มค่าของคุณภาพ ทีมงานตรวจสอบทุนที่ใช้ในการปฏิบัติงานว่า คุ้มค่ากับคุณภาพที่ได้หรือไม่
 5. สร้างความตระหนักในคุณภาพ ผู้บริหารต้องสื่อความหมายให้ผู้ร่วมงานทุก ๆ คน ตระหนักในความสำคัญของการปรับปรุงคุณภาพงาน
 6. ปรับปรุงงาน ทั้งผู้บริหารและผู้นิเทศ ร่วมกันปรับปรุงงานทุกประเภทในหน่วยงาน โดยสร้างทีมงานย่อย ๆ ในทุก ๆ ฝ่ายงาน
 7. วางแผนงานปลอดความสูญเสีย ทีมงานปรับปรุงคุณภาพดำเนินการวางแผน จัดความสูญเสียของงานให้เป็นศูนย์และดำเนินการตามแผน (ทีมงานย่อยในแต่ละฝ่ายงาน ร่วมวางแผนและรับไปปฏิบัติ)
 8. ฝึกอบรมผู้นิเทศติดตามงาน ผู้บริหารต้องให้การฝึกอบรมบุคลากรที่จะทำให้มีการนิเทศ ช่วยเหลือ และติดตามการปฏิบัติงาน เตรียมพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ
 9. จัดงานวันปลอดความสูญเสีย เป็นการเริ่มงานคุณภาพของหน่วยงาน (ต่อไปจะไม่งานด้วยคุณภาพอีกด้วย) เป็นการประกาศให้ทุกคน
 10. สร้างเป้าหมายงาน ทีมงานย่อยสร้างเป้าหมายงานที่จะปรับปรุงเป้าหมายงาน ต้องชัดเจน ประเมินได้
 11. ขจัดอุปสรรคของงาน สมาชิกของทีมงานย่อยแต่ละคนมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ฝ่ายบริหารทราบถึงอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ทั้งด้วยเอกสารและด้วยวาจา
 12. ยอมรับความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารควรแสดงความยินดีต่อความสำเร็จของเพื่อนร่วมปรึกษาแสดงความคิดเห็นในการพัฒนางาน
 13. สร้างสมาคมคุณภาพ รวมกลุ่มของผู้ที่ปรับปรุงคุณภาพงาน จัดตั้งเป็นสมาคมร่วมปรึกษาแสดงความคิดเห็นในการพัฒนางาน
 14. จัดวงจรพัฒนาตลอดไป เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมปรับปรุงคุณภาพงานและบรรลุผลแล้ว ให้เริ่มวงจรพัฒนาในกิจกรรมเดิมหรือกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป ไม่สิ้นสุด
- สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2542, หน้า 28-29) เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จัดการสถานศึกษา โดยให้มีการบริหารและการจัดการดังนี้
1. การบริหารและการจัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ (School based management) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะที่สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารแบบเบ็ดเสร็จด้านเงิน คน วิชาการ และอื่น ๆ

- 1.1 ตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา
- 1.2 ตั้งคณะทำงานวางแผนปรับปรุงการศึกษาในสถานศึกษา (School improvement team)
- 1.3 ตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
- 1.4 จัดทำแผนยุทธศาสตร์การปรับปรุงสถานศึกษา (School improvement plan)
- 1.5 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ
2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assesment)
 - 2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.2 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน
 - 2.3 จัดทำระบบตรวจสอบ ระบบการประเมินตนเอง การนิเทศภายในโรงเรียน และการควบคุมการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
 - 2.4 รายงาน และนำไปปรับปรุงแก้ไข
3. ปรับปรุงบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 3.1 จัดทำแผนผังแม่บทของสถานศึกษา
 - 3.2 จัดภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่น สวยงาม
 - 3.3 จัดระบบสาธารณูปโภค และจัดระบบกำจัดของเสีย
 - 3.4 จัดระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา
4. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 4.1 จัดสรรทรัพยากรและจัดหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมทั้งสากล และท้องถิ่น
 - 4.2 ส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 4.3 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ทักษะในการใช้เทคโนโลยี
5. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีทรัพยากรร่วมกัน
 - 5.1 จัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอน
 - 5.2 มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษา ชุมชน
6. ให้สิทธิ และโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษา
 - 6.1 สํารวจข้อมูลประชากรในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
 - 6.2 กำหนดแนวปฏิบัติในการให้บริการทางการศึกษาอย่าง โปร่งใส เป็นธรรม ให้ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ
7. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล

- 7.1 จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์
- 7.2 จัดทำเครือข่ายและประสานการประชาสัมพันธ์
- 7.3 ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อที่หลากหลาย
8. จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน
 - 8.1 จัดบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน
 - 8.2 ประสานความร่วมมือกับแหล่งความรู้อื่น ๆ เพื่อสนองความต้องการของชุมชน
9. กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล
 - 9.1 จัดระบบการกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล
 - 9.2 ดำเนินการ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา
 - 9.3 รายงานผลต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550, หน้า 19) นำเสนอหน้าที่หลัก ๆ ของผู้บริหาร ฟังกระทำ

ได้แก่

1. การให้การสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา และสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดขึ้น
2. ให้การช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาเพื่อให้งานที่มอบหมายสำเร็จลุล่วงตามเวลาที่กำหนด

มีคุณภาพและให้ผลลัพธ์ที่พึงพอใจ

3. ต้องสามารถเป็นได้ทั้งผู้ประสานงาน ผู้ให้คำปรึกษา หัวหน้าทีมและผู้ฝึกสอน

ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ตามความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา

โดยสรุป ผู้บริหารมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำให้กำลังใจ การจัดทำแผนงาน โครงการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เข้าใจกระบวนการทัศน์ใหม่ จัดเตรียมสิ่งสนับสนุนตอบสนองความต้องการของผู้เรียน บริหารและบริการหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร การใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน ระบบนิเทศภายใน และส่งเสริมโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน

ปัจจัยด้านหลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตรมีผู้ให้ความหมายและนิยามไว้ ดังนี้

โอลิวา (Oliva, 1992, หน้า 4) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผน หรือโปรแกรม สำหรับประสบการณ์ทั้งหลายที่ผู้เรียนจะต้องประสบภายใต้การอำนวยความสะดวกของโรงเรียน

สก๊อท (Scott, 2001, p 5) ที่กล่าวว่าหลักสูตรถูกนิยามในความหมายที่กว้างที่สุดไปถึงโปรแกรมการเรียนการสอนซึ่งถูกกำหนดขึ้นอย่างเป็นรูปแบบ คล้ายกับ

เบอร์ตัน และมิดเดิลวูด (Burton & Middlewood, 2001, p. 19) ที่ให้มุมมองของหลักสูตรว่า เป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาในเรื่องของทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมตามที่กำหนดไว้สรุปได้ ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนและมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้

อาร์มสตรอง (Armstrong, 2003, p. 4) พิจารณาหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่ยืนยันถึงกระบวนการตัดสินใจและผลลัพธ์ที่มุ่งไปยังการเตรียมความพร้อม และการประเมินรูปแบบของแผนที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผู้เรียนที่สัมพันธ์กับการรับรู้ โดยเฉพาะความรู้และทักษะ โดยเน้นใน 3 เรื่อง คือ 1) การส่งผ่านความรู้ 2) กระบวนการในการหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 3) ผลของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ข้อมูลใหม่มาด้วยความพยายามอีกกลุ่มหนึ่งนิยามว่า หลักสูตร หมายถึง มวลความรู้ และประสบการณ์ ที่จัดให้กับผู้เรียน

ธำรง บัวศรี (2540, หน้า 2) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประสบการณ์ทุก ๆ อย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่ักเรียน

อรุณแก้ว ลิขธรรมชโย (2541, หน้า 10) นิยามหลักสูตรว่า หมายถึง มวลความรู้และประสบการณ์ ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่ เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

นิลวรรณ วรรณะดี (2541, หน้า 14) นิยามหลักสูตรว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ปรารถนาหรือเป็นไปตามความมุ่งหมายที่พึงประสงค์

วิณา กวีสสมบูรณ์ (2542, หน้า 14) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แนวทางที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน

อัญชลี จันทาโก (2542, หน้า 36) นิยามหลักสูตรว่า หมายถึง องค์ประกอบทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นแผนการเรียนที่กำหนดไว้ กระบวนการที่ใช้ในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งมวล รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน

สุพร บำรุง (2544, หน้า 10) กล่าวว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อความสำคัญของหลักสูตร หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญาหรือให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 5) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาว่าเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน

อุมาพร หล่อสมฤดี (2545, หน้า 14) กล่าวว่า คือแผนประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความร่วมมือของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนให้เป็นปกติเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน ฝึกการดำเนินชีวิตในสังคม ประชาธิปไตย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและการจัดหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียนยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

2. องค์ประกอบของหลักสูตรที่มีอิทธิพลส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีอิทธิพลส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ ว่าด้วยแนวทางในการปฏิบัติงานของครู จุดมุ่งหมายของการศึกษา แนวทางการจัดประสบการณ์แก่เด็ก เนื้อหาวิชา วิธีการดำเนินชีวิตของเด็ก การกำหนดแนวทางการรู้ ความสามารถความประพฤติ ทักษะและเจตคติ ดังที่ นิลวรรณ วรรณะลี (2541, หน้า 15) ได้กล่าวถึง หลักสูตรเปรียบเสมือนเค้าโครงหรือโครงสร้างของการปฏิบัติงานทางการศึกษา อีกทั้งยังเป็นจุดศูนย์กลางของกระบวนการหรือวิธีการทั้งหมดที่ให้การศึกษแก่ เด็ก และจะมีส่วนช่วยการเรียนรู้ของเด็กโดยตรงด้วย ดังนั้นการศึกษาจะดี หรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นสำคัญ ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญ โดยพบว่าองค์ประกอบต่าง ๆ มีความสำคัญ ดังที่ พงษ์ศักดิ์ ภูภาพาว (2540, หน้า 18-19) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู
2. หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็ก

ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

3. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า เด็กควรได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรงและแก่สังคม

4. หลักสูตรย่อมกำหนดว่าเนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม

5. หลักสูตรย่อมกำหนดวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุก

6. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะ และเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศ

นอกจากนั้น อรุณแก้ว ลิขธรรมชโย (2541, หน้า 11) หลักสูตรเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อนำไปสู่ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับจากหลักสูตรไปพัฒนาสังคมและประเทศต่อไป สอดคล้องกับที่ บราวเดอร์ (Browder, 2001, p. 2) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นการนิยามเส้นทางของการเรียนเป็นการจัดเตรียมพิมพ์เขียวเพื่อการเรียนที่ครูสามารถทำตามการออกแบบการสอน หลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนพบกับสังคม พ่อแม่ และสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังเพื่อคุณภาพในการศึกษา อาร์มสตรอง (Armstrong, 2003, p. 5) กล่าวว่า หลักสูตรช่วยให้เกิดการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และช่วยในการตัดสินใจของครูที่จะช่วยเหลือผู้เรียนหลังจากที่ได้ประเมินผู้เรียนแล้วจากทัศนคติของนักการศึกษาทั้งหลาย สรุปความสำคัญของหลักสูตรได้ว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศหลักสูตรเป็น โครงร่าง หรือแนวกำหนดการปฏิบัติงานของครู หลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดว่าผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ อะไรบ้างที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่าแนวโน้มสังคมไทยในอนาคตจะเป็นอย่างไร

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง จากการศึกษาเมื่อนักการศึกษาได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 7-11) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องมีกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้

ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มีกระบวนการในการดำเนินการ ดังนี้ การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความสำคัญความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และคณะกรรมการอื่น ๆ ตามความจำเป็น การจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา การจัดทำ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบและขอความร่วมมือ

ภารกิจที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีกระบวนการในการดำเนินการ ดังนี้ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนด โครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น และสัดส่วนเวลาเรียน การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระ การเรียนรู้รายปีหรือรายภาค การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการกำหนดสื่อสารการเรียนรู้/ แหล่ง การเรียนรู้การกำหนดการวัดผลและประเมินผล และการบริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

ภารกิจที่ 3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร มีกระบวนการในการดำเนินการดังนี้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหาสื่อใช้ทำและพัฒนาสื่อ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผล การแนะแนว การวิจัยเพื่อพัฒนา และการนิเทศกำกับ ติดตาม

ภารกิจที่ 4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) ดำเนินการใช้หลักสูตรให้ เป็นไปตามภารกิจที่ 2 และภารกิจที่ 3 ซึ่งสถานศึกษาได้กำหนดไว้

ภารกิจที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลมีกระบวนการในการดำเนินการ คือ การนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรและงานวิชาการภายใน และการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรและงานวิชาการจากภายนอกสถานศึกษา

ภารกิจที่ 6 การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยใช้สถานศึกษาสรุปผล การดำเนินงานและเขียนรายงาน

ภารกิจที่ 7 การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ดำเนินการดังนี้ นำผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา/ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และดำเนินการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การนำหลักสูตร ไปใช้นั้นต้องมีกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้ ใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่จะต้องดำเนินการ อย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อมการจัดทำหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร คือ แผน โปรแกรมการปฏิบัติของ โรงเรียน โดยมีองค์ประกอบ คือ การได้รับความร่วมมือผู้ปกครอง ครู นักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาในการวางโครงสร้าง เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมความเจริญ งอกงาม และพัฒนาการของผู้เรียน จัดประสบการณ์ของผู้เรียนโดยตรง ส่งเสริมความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมความประพฤติทักษะและเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นแผน แนวทางมีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพ สูงสุดของตน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้มี ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข และได้รับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

จากการศึกษา ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึง ดังที่ผู้วิจัยได้รวบรวม ดังนี้

1. ความหมายทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

รุจิรา เรือนเหมย (2550) ได้กล่าวถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์รวม ของวิชาความรู้ที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สิ่งประดิษฐ์ วัตถุ อาคาร สถานที่ ซึ่งมีอยู่ กระจายตัวอยู่ทั้งชุมชนเมืองและชุมชนชนบท อันเป็นชุมชนที่แห่งปัญญาที่แทรกซึมอยู่ใน วิถีชีวิตของมนุษย์ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ค้นพบได้อย่างไม่รู้จบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2550) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษา มีความหมาย 2 ลักษณะ คือ

1. ทรัพยากรทางการศึกษาในความหมายที่แคบ คือ ปัจจัยนำเข้าที่นำไปใช้เพื่อจัด การศึกษาทุกระดับและทุกประเภทภายในสังคม ปัจจัยนำเข้านี้ส่วนใหญ่จะเป็นในรูปของเงิน งบประมาณทั้งด้านรายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประจำ เช่น เงินเดือนและค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์กับรายจ่ายด้านการลงทุน

2. ทรัพยากรทางการศึกษาในความหมายที่กว้าง คือ ปัจจัยนำเข้าและปัจจัยกระบวนการ จัดการในการแปรเปลี่ยนปัจจัยนำเข้านั้นให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล พิจารณาในด้านนี้ ทรัพยากรทางการศึกษาจึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะงบประมาณทางการศึกษา หากรวมถึงการจัดการที่มี ประสิทธิภาพ ความสามารถในการดึงและระดมทรัพยากรกำลังในสังคมเข้ามาสนับสนุนส่งเสริม เกื้อหนุนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเงิน หรืออุปกรณ์ หรือเวลาที่จัดเป็นการ ให้โอกาสทางการศึกษาทั้งในด้านของสละเวลามาให้บริการทางการศึกษาจากบุคคลภายในสังคม

ซึ่งมิใช่ครู-อาจารย์ประจำ นอกจากนั้นทรัพยากรทางการศึกษายังหมายรวมถึงทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทั้งในทางตรงและทางอ้อมกับการให้บริการทางการศึกษา ตลอดจนคลื่นวิทยุ โทรทัศน์ ดาวเทียม อินเทอร์เน็ตที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาด้วย

สงบ ประเสริฐพันธ์ (2550) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษาในทัศนะใหม่ คือ ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการศึกษาทุกชนิด ทุกประเภทที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียนเพื่อสร้างการเรียนรู้ ซึ่งทรัพยากรหรือปัจจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ อาจสรุปถึงทรัพยากรทางการศึกษาในทัศนะใหม่ได้ดังนี้

ประการที่ 1 ความรัก ความหวัง ความห่วงหาอาทรที่ผู้ใหญ่พึงมีต่อเด็ก พระศาสดาของทุกศาสนาล้วนแต่ส่งเสริมให้คนมีความรักซึ่งกันและกันเพราะความรักคือ ยาวิเศษที่สามารถรักษาเยียวยาความทุกข์ของคนได้ การบริหารแบบสตรีเพศที่เน้นความรักความอบอุ่นในโรงเรียนกำลังเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ประการที่ 2 แรงจูงใจ (Levin, 1994) ให้แนวคิดว่า แรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการที่นักเรียนจะทุ่มพลังงานทั้งกายและจิตใจ ตลอดจนเวลาที่พวกเขามีให้กับกิจกรรมการเรียนในโรงเรียนตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อพวกเขา ดังนั้นถ้าเราสามารถเพิ่มความมานะมุ่งมั่นที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเป็นผลลัพธ์ทางการศึกษาที่สำคัญมาก เพราะเป้าหมายสูงสุดของการศึกษาอยู่ที่การสร้างให้นักเรียนเป็นคนที่เกิดแรงจูงใจในการเรียนจากภายในตนด้วยตนเอง ดังนั้นการบริหารจัดการภายใน โรงเรียนที่คำนึงการสร้างบรรยากาศที่ดีต่อนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการดังกล่าวสามารถสร้างแรงจูงใจสูงสุดให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหาร โรงเรียนควรกระทำ

ประการที่ 3 เวลา เป็นที่รับรู้กันดีว่าเวลามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนแต่ละคนต่างที่ต้องการเวลาที่ต่างกันในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ (Levin, 1994) ดังนั้นการบูรณาการความคิดเรื่องเวลากับกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องให้ความสนใจและเป็นเรื่องน่ายินดีที่ผู้บริหาร โรงเรียนหลายโรงเรียนตระหนักในเรื่องนี้และได้พยายามบริหารเวลาโดยไม่เอาวิชาเป็นตัวตั้งเอาชีวิตหรือประสบการณ์ของนักเรียนเป็นตัวตั้ง

ประการที่ 4 การจัดนักเรียน ในการมองทรัพยากรการศึกษา ในแนวคิดใหม่ประการที่ 4 คือ เรื่องของการจัดนักเรียนเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ เป็นธรรมเนียมที่โรงเรียนมักจะแบ่งนักเรียนตามอายุในแต่ละห้องจะมีจำนวนเท่า ๆ กัน

ประการที่ 5 ครอบครัวและชุมชน นักการศึกษาต่างให้การยอมรับกันว่าพฤติกรรมของนักเรียน วิธีการเรียนรู้ การแสดงออกความเป็นคนรับผิดชอบหรือไม่ของนักเรียนล้วนมีผล

อย่างมากจากภูมิหลังของนักเรียน ครอบครัวของนักเรียนและสภาพชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ (Coleman, 1987) สถิติที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนอันเนื่องมาจากประสบการณ์ความล้มเหลวทางการเรียน เนื่องมาจากครอบครัวยากจนและจากการอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกแยกเป็นปรากฏการณ์ที่ชัดเจน สภาพความยากจนมีผลโดยตรงต่อผลการเรียนของนักเรียนมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ

สรุปได้ว่า ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน สามารถกล่าวได้ว่า เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ เป็นทรัพยากรการศึกษา ซึ่งอยู่รอบ ๆ ตัวของนักเรียน ที่สามารถนำนักเรียนไปสู่ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่ศึกษา ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา ตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งนี้ผู้บริหาร ครู สถานศึกษานำมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สิ่งประดิษฐ์ วัตถุ อาคาร สถานที่ เป็นต้น

2. คุณลักษณะทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

รุจิรา เรือนเหมย (2550) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ แหล่ง ทรัพยากรการเรียนรู้ที่แท้จริงต้องสามารถสัมผัสกับบรรยากาศและสถานการณ์จริงโดยเอื้อ ประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้กับผู้เรียนทุกคน ทุกเวลา มีความหมาย มีความหลากหลาย สามารถเน้นทักษะและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจ คิดริเริ่มและปฏิบัติได้อย่างมีความสุข

3. ประเภทของแหล่งทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

วิจิตร ศรีสอาน (2534, หน้า 42-43) เสนอแนวคิดการแบ่งทรัพยากรพื้นฐานตามแนวคิด ทางการบริหารแตกต่างกันออกไปหลายแนวคิด คือ แนวคิดแรก กล่าวว่า ทรัพยากรในการบริหาร ที่สำคัญ มีอยู่ 4 ประการ ที่รู้จักในนามของ 4M's อันได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการ แนวคิดที่สอง คิดว่าทรัพยากรพื้นฐานของการบริหารนั้นมีเพียง 3 ประการ หรือที่เรียกว่า 3M's ซึ่งประกอบด้วย คน เงิน และการจัดการ โดยคิดว่า เมื่อมีเงินและสามารถจัดซื้อจัดหาวัสดุ ได้ แนวคิดที่สาม เป็นแนวคิดทางฝ่ายธุรกิจเอกชน โดยแบ่งทรัพยากรในการดำเนินงานออกเป็น 6 ประเภท ที่เรียกว่า 6M's ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุสิ่งของ วิธีการ ตลาด และเครื่องจักรกล

รุจิรา เรือนเหมย (2550) ได้กล่าวถึง ประเภทของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ จำแนก ได้หลายประเภทตามทัศนะของนักการศึกษาแต่ที่เด่นชัด จำแนกเป็น 4 ประเภทใหญ่ คือ

1. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภทบุคคล หมายถึง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม มีผลงานได้รับการยกย่อง เป็นที่ยอมรับของสังคมซึ่งถือเป็นตัวอย่างต้นแบบกับบุคคลรุ่นหลังสืบไป ในหลายสาขาอาชีพ ตัวอย่างเช่น แม่กิมลั้ง แม่กิมเนย ที่มีความถนัดทางด้านปรุงแต่งขนมหม้อแกง เมืองเพชร โกฮับเจ้าเก่า ผู้บุกเบิกก๋วยเตี๋ยวเรือคลองรังสิตจนเป็นที่รู้จักทั่วประเทศ ด้านการเรียน

การสอน มีครุต้นแบบสร้างสรรค์ ผลงานนวัตกรรมทางการสอนขึ้นหลายรูปแบบ เช่น สอนให้สนุก เป็นสุขเมื่อได้สอน การสอนที่เน้นกระบวนการ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อนสอนเพื่อน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา การสอนดนตรีไทยและดนตรีพื้นเมือง

2. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สภาพธรรมชาติที่มีอยู่แล้วในโลกและอวกาศ ซึ่งไม่ได้หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ เช่น ภูเขา ป่าไม้ ลำธาร ห้วย หนอง คลอง บึง แม่น้ำ และสัตว์ป่านานาชนิด เป็นต้น เนื่องด้วยปัจจุบันมีการนำธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์อย่างมากจนเหลือจำนวนน้อยลง มนุษย์เริ่มตระหนักถึงภัยที่จะเกิดขึ้น เพราะขาดธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี จึงได้มีการณรงค์สร้างสิ่งทดแทนธรรมชาติ ได้แก่ ปลูกป่า จัดระบบนิเวศวิทยา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการสอนพฤกษศาสตร์ อนุรักษ์ และขยายพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชนานาชนิด

3. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภทสื่อ หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ของมนุษย์ที่ใช้เป็นช่องทางสื่อสาร แยกได้ 2 ประเภท คือ

3.1 สื่อทางด้านกายภาพ ได้แก่ วัสดุ ลักษณะสิ่งพิมพ์ ฟิล์ม แผ่นภาพโปร่งใส เทปบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง แผ่น CD ชนิดเสียงและภาพ เป็นต้น อุปกรณ์ เป็นตัวช่องทางผ่านในลักษณะเครื่องฉาย เครื่องเสียงชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

3.2 สื่อทางด้านวิธีการ ได้แก่ รูปแบบที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการใช้เทคโนโลยีพื้นบ้าน และเทคโนโลยีระดับสูง ได้แก่

3.2.1 สื่อท้องถิ่น ประเภทเพลง เช่น หมอลำ หนังตะลุง ลำตัด อีแซว ลำนำ เพลงซอ เพลงพวงมาลัย เพลงน้อย และนิทานพื้นบ้าน เป็นต้น

3.2.2 สื่อกิจกรรม เช่น หมากขะเหยง ตีจับ มอญซ่อนผ้า เดินกะลา หมากเก็บ เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า สื่อกิจกรรมพื้นบ้านดังกล่าวมีมาแต่โบราณ หลายกิจกรรมเหมือนกับของชนเผ่าปิกมีในทวีปแอฟริกา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนานในในกลุ่มเด็ก ๆ ปัจจุบันก็ยังได้รับความนิยมอยู่ แต่ก็มีกิจกรรมที่ได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับ จนถึงการใช้เทคโนโลยีระดับสูง เช่น โปรแกรมเกมคอมพิวเตอร์ บทเรียน โปรแกรม โปรแกรมผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ระบบมัลติมีเดีย ประเภท e-Learning เป็นต้น ซึ่งการประชุมสัมมนา การปฏิบัติงานกลุ่ม การทัศนศึกษาเข้าค่ายสื่อ กิจกรรมชนิดหนึ่ง

4. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภทวัตถุและอาคารสถานที่ หมายถึง วัตถุและอาคารสถานที่ ที่มีศักยภาพเป็นแหล่งความรู้ด้วยตัวของมันเอง สามารถสื่อความหมายโดยลำพังตัวเอง เช่น สถาปัตยกรรมด้านการก่อสร้าง จิตรกรรมภาพฝาผนัง ปูนูนวัตถุด้านประวัติศาสตร์ ชิ้นส่วนของธรรมชาติที่ให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ โบราณวัตถุทางด้านศาสนา พิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในและภายนอกห้องเรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษา เป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน มีประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแรงจูงใจส่งผลต่อความต้องการศึกษาของผู้เรียน เป็นที่ยอมรับของบุคลากรครู ผู้ปกครองชุมชนในการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ผ่านการวิเคราะห์คุณภาพมาตรฐานและการหาประสิทธิภาพจากผู้สอน และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ปัจจัยด้านเพื่อน

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยเพื่อน และการมีส่วนร่วมของเพื่อนในการเรียนรู้ร่วมกัน ดังมีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงเพื่อน ดังนี้

1. ประเภทของเพื่อน

จากการศึกษา มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของเพื่อน ดังนี้

วีระ สมใจ (2531, หน้า 41-44 และหน้า 245-248 อ้างถึงใน นิตสาร สยามเขต, 2550, หน้า 5) ได้กล่าวถึง การคบเพื่อนและการเข้ากลุ่มเพื่อนเป็นพัฒนาการทางสังคมตามธรรมชาติของบุคคล เพราะนอกจากจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจแล้วยังเกิดโอกาสให้แสดงความสามารถเฉพาะตัว มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้เพื่อนยอมรับ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และช่วยให้มีมโนภาพแห่งตนที่ดีอีกด้วย สำหรับในทางพุทธศาสนานั้นเพื่อนจะต้องมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร คือ เป็นมิตรแท้ ซึ่งมีมิตรแท้มี 4 จำพวกคือ

1. มิตรมีอุปการะ เป็นมิตรที่ป้องกันเพื่อนผู้ประมาท ป้องกันทรัพย์สินของเพื่อนผู้ประมาทแล้ว เมื่อมีภัยเป็นที่พึ่งพำนักกันได้ เมื่อมีธุระเกินกว่าที่ออกปาก
2. มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ เป็นมิตรที่เปิดเผยความลับของตนแก่เพื่อน ปัดความลับของเพื่อนไม่ให้แพร่งพราย ไม่ละทิ้งในยามวิบัติ แม้ชีวิตก็อาจสละแทนได้
3. มิตรแนะนำประโยชน์ เป็นมิตรที่ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว แนะนำให้ตั้งอยู่ในความดี ให้ฟังในสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง บอกทางสวรรค์ให้ฟัง
4. มิตรที่มีความรักใคร่ เป็นมิตรที่สุข สุขด้วย ทุกข์ด้วย โต้เถียงคนที่พูดผิดเตือนเพื่อน รับรองคนที่พูดสรรเสริญเพื่อน

2. ความสำคัญของเพื่อนต่อการเรียนรู้

แอสติน (Astin, 1971, p. 15) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนร่วมโรงเรียนและร่วมชั้น มีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคมโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อย

จากการศึกษาค้นคว้าของ อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 48) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นประกอบด้วย

1. ความสนใจของเพื่อนร่วมชั้น ได้แก่ ถ้อยการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญ ติดตามเนื้อหาที่เรียนตลอดเวลา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอร่วมอภิปรายต่าง ๆ ในชั้นเสมอ แข่งขันเรียนและทำกิจกรรม
2. พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เฉลียวฉลาด รักสงบ ไม่ชอบทะเลาะวิวาท เคารพนับถือครูทั้งต่อหน้าและลับหลัง สนใจวิธีการสอนของครู
3. การมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของเพื่อนร่วมชั้น เข้าห้องเรียนช้า คอยเสียดังในขณะเรียนในชั้นเรียนอ่อน โต้เถียงครูอย่างไร้เหตุผล

ส่วน ดีคอสเตอร์ (Decoster, 1971, p. 5789-A) ได้ศึกษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูงและมีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์กับค่านิยมของกลุ่มเพื่อน ดังที่ กอทเลียบ และฮิดจ์กินส์ (Gotlieb & Hodgkins, 1963, pp. 226-289) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและลักษณะของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนทัศนคติ ผลของการศึกษา พบว่า นักศึกษามีแนวโน้มแยกตัวออกจากชุมชนในสถาบันไปแสวงหาค่านิยมจากกลุ่มเพื่อน ลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็น ลักษณะและวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบอย่างเดี่ยวที่สำคัญที่สุดที่สรุปในประสบการณ์ของนักศึกษา

โดยทั่วไปแล้ว ความสัมพันธ์ของเพื่อน ที่มีต่อนักเรียนนักศึกษาแต่ละคน ดังที่ เฟลด์แมน และนิวคอมป์ (Feldman & Newcomp, 1975 อ้างถึงใน ประจบ คุปรัตน์, 2537, หน้า 179-180) สรุปได้ว่า เพื่อสามารถให้กำลังใจในเรื่องทั่วไปซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์ และชั้นเรียนเพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือหนุนได้ ในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2526, หน้า 134) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนดังนี้ กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาความรู้ ทัศนคติ บุคลิกภาพและคุณธรรม นักเรียน นักศึกษา ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ของนักเรียนมี 2 ลักษณะ คือ

1. ความสัมพันธ์ทางอารมณ์และความสัมพันธ์ทางปัญญา ความสัมพันธ์ทางอารมณ์เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเลี้ยงสัตว์และการเลี้ยงส่ง

2. ความสัมพันธ์ทางปัญญาตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล อาศัยความรู้ ความคิด สติปัญญาและเหตุผล เป็นเครื่องเชื่อมโยงกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์นี้ ได้แก่ การอภิปราย การประชุม การถกเถียงทางวิชาการ และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

นิภา นิชยาน (2520, หน้า 107-111, 208-209 อ้างถึงใน นิสากร สนามเขต, 2550, หน้า 6) ได้กล่าวถึง การรับอิทธิพลจากเพื่อนในชีวิตของวัยรุ่น เพื่อนฝูงและคนรู้จักเป็นอย่างยิ่ง เพราะในวันนี้เป็นวันที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้เพื่อนฝูงยอมรับ เด็กเมื่อเข้าสู่ วัยรุ่นจะมีความเข้าใจว่าเพื่อนฝูงมีความรู้สึกต่อตนอย่างไร ถ้าเด็กวัยรุ่นยังได้รับความนิยมน้อยจากเพื่อนฝูงมากเพียงไร ย่อมทำให้เด็กเป็นคนที่มึนงงและเป็นมิตร นำคบ กล้าแสดงออก วางตัว ในสังคมเป็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเพียงนั้น และจากลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพ ดังกล่าวนี้ ย่อมจะช่วยให้เด็กเด่นในสังคมและได้รับการนิยมน้อยขึ้นจากกลุ่มเพื่อน แต่เด็กวัยรุ่น ที่เข้าสังคมไม่ดีและไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง มักจะสร้างเจตคติต่อตนเองในแง่ไม่ดีขึ้นมา โดยเฉพาะจะมีความรู้สึกแค้นเคืองและบางครั้งหวาดหวั่นใจ เด็กจะพยายามที่จะยอมรับและ คล้อยตามความคิดเห็น และการกระทำทุกอย่างของเพื่อนผู้เป็นที่รักใคร่ และนิยมน้อยของกลุ่ม ทั้ง ๆ ที่บางครั้งความรู้สึกไม่เต็มใจก็ตาม และบางครั้งจะพยายามแสดงตัวโอ้อวดเพื่อให้ เพื่อนฝูงประทับใจในความโก้หรือความสามารถของตน การที่วัยรุ่นได้รับการยอมรับนับถือ จากกลุ่ม ไม่เพียงแต่มีอิทธิพลต่อการสร้างความรู้สึกต่อตนเองเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลอย่างยิ่ง ในด้านการปรุงแต่งพฤติกรรมและลักษณะทางบุคลิกภาพในทางสังคมอีกด้วย เนื่องจาก ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนฝูงนี้เอง เด็กวัยรุ่นจึงพยายามปรับปรุง ความคิดและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนปรารถนาเข้าร่วม

สรุปได้ว่า เพื่อนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เพราะกลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มประสานชีวิต จากสังคม สนับสนุนเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมาย สนับสนุนสนองอารมณ์จิตใจ เปิดโอกาส ให้เรียนรู้ เข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ ปัญญา อยู่บนพื้นฐานความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน

3. ความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้น

เดวิด (David, 1971, p. 578 อ้างถึงใน เฉลิม พรหมคุณาภรณ์, 2539) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นมาก มีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นน้อย

เดวี และแฮร์ (Davie & Hare, 1956 pp. 13-20 อ้างถึงใน เฉลิม พรหมคุณาภรณ์, 2539) ศึกษาพบว่า ลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบอย่างเดียวกันที่สำคัญที่สุด

ซีกัล และซีกัล (Siegal & Siegal, 1957, pp. 360-364 อ้างถึงใน เฉลิม พรหมคุณาภรณ์, 2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มอ้างอิง (Reference group) ความเป็นสมาชิกกลุ่ม และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติพบว่า ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเชื่อฟังผู้มีอำนาจ และทัศนคติต่อสถานภาพทางสังคมของตนเองจะเปลี่ยนแปลงมากที่สุดเมื่อนักศึกษาจำเป็นต้องนำสมาชิกของกลุ่มที่ไม่พึงพอใจมาเป็นกลุ่มอ้างอิงของตน ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า เพื่อนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2540, หน้า 156-157) ได้กล่าวถึงการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม หมายถึง การเลือกคบเพื่อนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เช่น มีความประพฤติดี เรียนดี และร่วมกิจกรรมกับเพื่อนเฉพาะที่มีประโยชน์ หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่เป็นโทษ เช่น เล่นการพนัน เสพสิ่งเสพติด และหนีเรียน เป็นต้น

โดยสรุปปัจจัยด้านเพื่อน คือ บุคคลที่มีอิทธิพลในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากเรื่องที่เรียน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น พฤติกรรมของบุคคลที่มีผลต่อการเรียนรู้เป็นกำลังใจสำคัญต่อการเรียนรู้ ช่วยเกื้อหนุนในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและด้านวิชาการ มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้ ทัศนคติ บุคลิกภาพ คุณธรรม การได้รับการยอมรับ และการกระตุ้นความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ

ปัจจัยด้านครอบครัว

1. ความหมายของครอบครัว

ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2541, หน้า 54) ได้กล่าวถึง บ้าน หมายถึง ครอบครัว (Family) ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง เครือญาติ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่น้องนับเป็นบุคคลกลุ่มแรกเป็นสถาบันสำคัญที่เป็นตัวแทนผู้ให้การอบรมสั่งสอนสมาชิกใหม่ ตั้งแต่เริ่มเกิดจนเติบโตใหญ่ทั้งใกล้ชิดและยาวนาน นับปี บ้านเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดและเป็นหลักสำคัญในการถ่ายทอดหล่อหลอมความรู้สึก ความรู้ เจตคติ อุดมคติ ความเชื่อ อารมณ์ และแนวทางในการดำรงชีวิตตามปกติให้แก่เด็ก บุคคลจะพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับครอบครัวเลี้ยงดูในระยะแรก ๆ คือ วัยทารกเรื่อยมา

2. ความสำคัญของครอบครัว

จากการศึกษา มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัว ดังนี้

เมย์คูด (Maykut, 1984, p. 1366-A) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางครอบครัว กับการแสดงออกถึงพัฒนาการของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยาของสภาพแวดล้อมทางครอบครัวกับการแสดงออก

ถึงพัฒนาการของนักเรียนในการวัดด้านพุทธิพิสัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลักษณะทางเจตคติ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ได้แก่ ประวัติสุขภาพอนามัยของครอบครัว ความมั่นคงของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน โดยมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 182 คน จาก 69 ครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่สภาพแวดล้อมไม่ดีแสดงออกถึงพัฒนาการต่ำกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่ดี

คอล์ (Cole, 1993 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2540, หน้า 115) กล่าวถึง การขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ทำให้เด็กสุขภาพจิตไม่ดี ไม่ตั้งใจเรียน ผลการเรียนตกต่ำ ไปคบเพื่อนชั่วแล้วชวนกันไปทำความผิด ซึ่งการคบเพื่อนชั่วเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญมากในช่วงที่บุคคลเป็นวัยรุ่น

เจษฎา แซ่มประเสริฐ (2545, หน้า 53) ได้กล่าวไว้ในเรื่อง โรงเรียนเพื่อนเด็ก ถึงบทบาทของผู้ปกครองดังนี้

1. ให้ความร่วมมือในการประชุมสัมมนาทำความเข้าใจและรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวสิทธิเด็ก
2. ร่วมสร้างเครือข่ายของผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสิทธิเด็กและดำเนินกิจกรรมสม่ำเสมอ
3. มีส่วนร่วมกับโรงเรียนและนักเรียนในการทำกำหนดสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน
4. ให้ความคุ้มครองช่วยเหลือนักเรียนให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพตามอัตภาพ
5. มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรที่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียนรู้
6. ร่วมมือ สนับสนุน กำกับ ติดตาม ดูแลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้กับโรงเรียนและชุมชน
7. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนในความปกครองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี
8. เป็นแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้โดยเฉพาะการอนุรักษ์ทรัพยากร ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น
9. เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการพิทักษ์สิทธิเด็ก
10. รับฟังความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค ความคับข้องใจของนักเรียนด้วยการเอาใจใส่และให้ความเห็นใจ

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2546, หน้า 10) ได้กล่าวถึง กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันมากเห็นได้จากเป้าหมายและมาตรการของนโยบายของการจัด

การศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 3 ข้อ จะเห็นว่านอกจากผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาจะมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้วยังให้ความสำคัญกับครอบครัวและชุมชนที่จะมาร่วมพัฒนาการศึกษาโดยมีส่วนร่วม พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ร่วมสนับสนุนให้บุตรหลานได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นโยบายข้อที่ 1 มาตรการที่ 1)
 2. อบรมให้ความรู้เด็ก ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างถูกต้อง (นโยบายข้อที่ 1 มาตรการที่ 7)
 3. ร่วมจัดการศึกษาและบริการความรู้ที่หลากหลายแก่นักเรียน (นโยบายข้อที่ 5 มาตรการข้อที่ 5)
 4. ร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นโยบายข้อที่ 5 มาตรการที่ 17)
 5. ร่วมในการป้องกันภัยจากสารเสพติดและโรคเอดส์ (นโยบายข้อที่ 5 มาตรการที่ 14)
- นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการนี้ สอดรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้จะให้ความสำคัญกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัวเป็นอย่างมากในการร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา (มาตรา 9(6) และมาตรา 12)
2. ร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (มาตรา 24 (6))
3. ร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (มาตรา 52 (2))

ประเทศนิวซีแลนด์ พบว่าภูมิหลังของครอบครัวมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นชนชั้นทางอาชีพหรือระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โครงสร้างของครอบครัว เชื้อชาติ ระดับรายได้ นอกจากนั้นการมีโอกาสได้เลือกโรงเรียนให้แก่ลูกให้ได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่พึงพอใจ ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและครอบครัว ประเทศนิวซีแลนด์ได้พยายามเสริมสร้างบทบาทของครอบครัวที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กด้วยการให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข การศึกษา สวัสดิการสังคม รัฐบาล ท้องถิ่น ชุมชน ร่วมกันพัฒนาและเชื่อมโยงนโยบายและโครงการต่าง ๆ ทั้งในด้านการเงินทุนการจัดซื้อและการให้บริการเพื่อบรรเทาปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของเด็ก เช่น สภาพที่อยู่อาศัยที่ไม่ดี การมีรายได้ต่ำอย่างต่อเนื่องการมีครอบครัวแตกแยก

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของครอบครัวที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก หนึ่งในเป้าหมาย 8 ประการของการปฏิรูปการศึกษาของสหรัฐอเมริกา

คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยเน้นว่าความร่วมมือนั้นจะต้องถึงระดับความรับผิดชอบร่วมกัน และมีกิจกรรม/ โครงการมากมายที่ได้รับการสนับสนุนการพัฒนาเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและโรงเรียนและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ สำหรับเด็กที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมายว่าเป็นเด็กกลุ่มที่เสี่ยง คือ กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ เด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม กลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้น้อย โรงเรียนที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมในประเทศเกาหลี กฎหมายประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประกันถึงสิทธิของผู้ปกครองและส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในสภาโรงเรียน เพื่อจัดตั้งประชาคม โรงเรียนและเสนอความเห็นของตนเองเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรและผู้อยู่ในความดูแล

การันท์ รัตนแสนวงษ์ (2546, หน้า 51) ได้พูดถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวเกี่ยวกับการหล่อหลอมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นการนำไปสู่การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยกล่าวว่า ครอบครัว เป็นองค์กรสถาบันที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุดเพราะครอบครัวจะมีบทบาทในการหล่อหลอมเยาวชนให้เป็นคนมีนิสัยรักการอ่าน ญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวจะเป็นตัวอย่างที่ดีในการนำบุตรหลานของตนให้รักการอ่านแนะนำ ดูแลเอาใจใส่เรื่องการสะกดคำ ออกเสียงอย่างถูกต้อง จัดหาหนังสือที่มีภาพเหมาะสมกับเยาวชน จูงใจให้เด็กอยากอ่านหนังสือ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2538, หน้า 3-15 อ้างถึงใน นิสากร สนามเขต, 2550, หน้า 21) ได้กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกที่เด็กเกี่ยวข้อง และมีความสำคัญต่อเด็กมากที่สุด เพราะนอกจากเป็นแหล่งให้กำเนิดมนุษย์แล้ว ยังต้องหล่อหลอมชีวิตที่เกิดมาให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมต่อไปได้ ครอบครัวจึงมีอิทธิพลในการถ่ายทอดทางความคิด ทักษะคิด และพฤติกรรม รวมทั้งสร้างบุคลิกภาพของบุคคลในสังคม เพราะการที่เด็กต้องอาศัยการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว จากญาติพี่น้องที่ใกล้ชิดนานมากเท่าใด เด็กก็ย่อมรับเอาลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลที่ใกล้ชิดกับตนมากขึ้นเท่านั้น

โดยสรุป ครอบครัวได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน ผู้ที่ช่วยเหลือดูแลนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้ มีพฤติกรรมสนับสนุนการเรียน เป็นกำลังใจสำคัญ เกื้อหนุนในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้ บุคลิกภาพ คุณธรรม เป็นผู้แสดงการยอมรับและชมเชย เอาใจใส่ตามบทบาทและหน้าที่ต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ

จากการศึกษา ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษหรือการกวดวิชา มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

1. ความหมายการเรียนพิเศษ

กงศักดิ์ ชาติทอง (2542, หน้า 6) กล่าวถึง การเรียนพิเศษ หมายถึง การศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญที่มีลักษณะต่างไปจากปกติสามัญโดยมีครูเป็นผู้จัดให้แก่ผู้เรียนนอกชั้นเรียนเป็นกลุ่มย่อยหรือรายบุคคล

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2545, หน้า 8) ได้กล่าวถึง การเรียนพิเศษ คือ การเรียนเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียนนอกชั้นเรียน หรือนอกหลักสูตร เช่น นักเรียน ม. 5 เรียนพิเศษวิชาภาษาอังกฤษกับชาวต่างประเทศส่วนตัว หรือเรียนพิเศษอีเล็กโทนในวันหยุด เป็นต้น ผู้สอนวิชาต่าง ๆ นี้ มักนิยมเรียกว่า ครูพิเศษ หรือครูสอนพิเศษ เป็นต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 191) กล่าวถึง การเรียนเพิ่ม เป็นการเรียนหลังจากที่ได้เรียนจากบทเรียนนั้นแล้วทบทวนสิ่งนั้นซ้ำแล้วซ้ำอีก จำได้แม่นยำและนานขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่คนส่วนมากรู้อยู่แล้ว เช่น การท่องจำต่าง ๆ ในเวลาเย็นก่อนกลับบ้านของนักเรียน การทบทวนบทเรียนก่อนสอบซึ่งเป็นการฝึกหัดเพื่อให้การเก็บความจำอยู่ได้นาน

โดยสรุป การเรียนพิเศษ การเรียนก่อน หรือการเรียนเพิ่มส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและยังเป็นการเสริมแรงในสิ่งที่เราเรียนมาแล้ว เกิดการได้รับการหยั่งเห็น (insight) เพิ่มเติมแทนที่จะจมปลักกับมโนทัศน์พื้นฐาน เราสามารถทำความเข้าใจในความสงสัยในหัวข้อ สามารถจำได้แม่นยำและนานขึ้น

2. รูปแบบของการเรียนพิเศษ

อริคม สวัสดิคุณ (2540, หน้า 41) กล่าวว่า การเรียนพิเศษเป็นที่นิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและผู้ปกครองมุ่งสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดให้ใช้คะแนนเฉลี่ยและลำดับที่คะแนนเฉลี่ย GPA และ PR มาเป็นเกณฑ์ร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนจึงมีความต้องการผลการเรียนในระดับสูง เพื่อ GPA และ PR จะได้สูง การเรียนพิเศษนอกจากจะเป็นการเรียนเสริม ทบทวนแล้วยังเป็นการเรียนล่วงหน้า และส่วนใหญ่จะเรียนกับครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา แม้แต่สถาบันกวดวิชาเองก็ปรับเปลี่ยนการเรียนพิเศษเป็นการเรียนล่วงหน้า

มานะ ตรีวิทยาวัฒน์ (2542 อ้างถึงใน กงศักดิ์ ชาติทอง, 2542, หน้า 6) ได้กล่าวถึง การเรียนพิเศษว่า แต่เดิมผู้ที่ใช้เวลานอกเหนือการเรียนในชั้นเรียนมาเรียนพิเศษคือกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน หรือขาดเรียนจนไล่ตามการเรียนของเพื่อนฝูงในชั้นไม่ทัน ดังนั้นผู้สอนพิเศษ คือ

ครูในชั้นเรียนปกติโดยครูจะสอนเหมือนกับที่ถ่ายทอดให้กับนักเรียนคนอื่นในชั้นเพียงแต่การเรียนพิเศษเช่นนี้จำกัดอยู่ในกลุ่มเล็ก ๆ ทำให้ครูแจ่มแจ้งรายละเอียด ความซับซ้อนของรายวิชาให้กับผู้เรียนได้มากกว่าในชั้นเรียนปกติ ต่อมาได้มีการพัฒนาการสอนพิเศษให้กับนักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนปกติ รวมถึงนักเรียนที่เรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าผู้อื่นด้วย

เสาวลักษณ์ มาวงศ์ (2544, หน้า 7) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนพิเศษที่เรพบเห็นกันทั่วไปตามเมืองใหญ่ ๆ คือ การเรียนในโรงเรียนสอนกวดวิชา เช่น คณิตคิดเร็ว หากจะเรียนภาษาอังกฤษก็เรียนกับสถาบันที่มีชื่อเสียง YMCA AUA หรือให้ครูมาสอนที่บ้านซึ่งเป็นส่วนที่น้อยมาก เพราะต้องจ้างในราคาที่สูง อีกวิธีหนึ่งก็คือ เรียนกับครูที่สอนในโรงเรียน โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่เป็นโรงเรียนหนึ่งที่จัดการเรียนพิเศษให้กับนักเรียน โดยเรียนกับครูที่สอนในโรงเรียน ในวันธรรมดาช่วงหลังเลิกเรียนมีนักเรียนจำนวนมากที่เรียนพิเศษตามที่โรงเรียนจัดให้ ซึ่งคล้ายกับนักเรียนในประเทศอื่น โดยเฉพาะในแถบเอเชีย ที่นักเรียนมีการขวนขวายหาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้น เช่น การศึกษาของญี่ปุ่นใช้เวลาเรียนปีละ 240 วัน เด็กต้องทำการบ้านวันละไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงครึ่ง ในขณะที่เด็กนิยมไปโรงเรียนกวดวิชาหรือที่เรียกว่า JUKO และนิยมติวกันหลังเลิกเรียน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของผู้ปกครองญี่ปุ่นว่า ลูกหลานจะเรียนได้ดีต้องลงแรงเพราะญี่ปุ่นถือว่าการศึกษาคือเรื่องมีมือที่จะทำให้ชาติบรรลุนโยบาย

3. ความสำคัญของเรียนพิเศษ

จากการศึกษา สาเหตุที่ทำให้นักเรียนต้องเรียนพิเศษ แสดงว่า การเรียนพิเศษมีความสำคัญนั้น ได้มีนักการศึกษากล่าว ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสมาคมอื่น ๆ, 2531 อ้างถึงใน คงศักดิ์ ธาตุทอง, 2542, หน้า 6) ได้ระบุถึงการเรียนพิเศษมีสาเหตุจากผู้ปกครองไว้ว่า

1. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า การสอนคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับต่าง ๆ นั้นจะต้องใช้ความรู้ที่เกินกว่าหลักสูตรที่เรียนอยู่ หากนักเรียนได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น โอกาสที่จะได้เปรียบในการแข่งขันย่อมมีมากกว่า

2. ผู้ปกครองประสงค์ที่จะให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ระหว่างรอผู้ปกครองมารับกลับบ้านหรือระหว่างปิดภาคเรียน

3. ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการสอนพิเศษนอกเวลาของโรงเรียนที่บุตรหลานเรียนอยู่ในเวลาปกติมากกว่าที่ให้ผู้อื่นจัดให้ซึ่งนอกจากจะช่วยให้บุตรหลานได้เรียนทันผู้อื่นแล้วยังมีความปลอดภัยแก่นักเรียนอีกด้วย

นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสมาคมอื่น ๆ, 2534 อ้างถึงใน คงศักดิ์ ธาตุทอง, 2542, หน้า 6) ได้สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการเรียนการสอนนอกเวลาในสถานศึกษาถึงความจำเป็นที่นักเรียนต้องเรียนพิเศษจนทำให้เกิดมีระบบการเรียนการสอนพิเศษ คือ

1. ผู้ปกครองขาดความเข้าใจในการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่
2. ผู้ปกครองขาดจิตวิทยาการสอนและวิธีการสอน ทำให้ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเรียนได้
3. ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตร เนื่องจากต้องประกอบอาชีพจึงต้องหาคนมาดูแลบุตรแทน

ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย จำกัด (2540 อ้างถึงใน ขวัญจิรา ศรชา, 2549, หน้า 21) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โรงเรียนกวดวิชา ที่พึ่งของนักเรียนที่มุ่งสอบเข้า โดยได้ทำการสำรวจทัศนคติของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการกวดวิชาระหว่างวันที่ 28-30 เมษายน พ.ศ. 2540 ผลการสำรวจพบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนต่างเห็นความจำเป็นของการเรียนกวดวิชาเพื่อเสริมสร้างความรู้ควบคู่ไปกับการเรียนใน โรงเรียนและเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าในทุกระดับชั้น ยกเว้นนักเรียนที่ยังเล็ก คือ ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับในปีการศึกษา 2540 นักเรียนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 70 มีแผนการเรียนกวดวิชา โดยพบว่า ร้อยละ 14.5 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องเตรียมสอบเข้ามัธยมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงโรงเรียนกวดวิชาที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่จำนวนโรงเรียนกวดวิชามีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นกัน โดยเปรียบเทียบตัวเลขในปี พ.ศ. 2547 และปี พ.ศ. 2548 จำนวนโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้น 3 เท่า จาก 171 แห่ง เป็น 728 แห่ง และจำนวนนักเรียนที่เรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้นจาก 31,748 คน ในปี พ.ศ. 2528 เป็น 147,093 คน ในปี พ.ศ. 2542 หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 4 เท่า ในช่วงเพียง 10 กว่าปี สะท้อนให้เห็นถึงการเติบโตของธุรกิจกวดวิชา โดยสรุป การที่นักเรียนเลือกจะเรียนรู้อีกขึ้นย่อมนำมาซึ่งโอกาสในการสอบได้ที่มากขึ้น ขณะเดียวกันก็มาพร้อมกับต้นทุนที่มากขึ้นด้วย

สรุปได้ว่า การเรียนก่อน หรือการเรียนเพิ่มที่ช่วยทบทวนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตามความต้องการที่ได้มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ ส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้มากขึ้น ได้ทบทวนรายละเอียดความซับซ้อนของรายวิชาเพิ่มมากกว่าในชั้นเรียนปกติ เป็นไปตามความต้องการของนักเรียนขวนขวายหาความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้น ซ่อมเสริมเด็กเก่งและเด็กอ่อนให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เน้นการฝึกซ้ำ ย้ำทวน ทำให้

เกิดทักษะเกิดเป็นความรู้ที่ถาวร เน้นหาที่เป็นเทคนิคการเรียนรู้ ประสบการณ์จะมีมากกว่าการเรียนรู้ปกติในชั้นเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พรทิพย์ สระบงกช (2544) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (X_1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_2) และปัจจัยด้านทรัพยากร (X_3) เป็นตัวพยากรณ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์เท่ากับ 36.40 เปอร์เซนต์ ดังสมการพยากรณ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.359 + .238 (X_1) + .192 (X_2) + .150 (X_3)$$

อังคณา นุตยกุล (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีของนักศึกษาภาคปกติ แผนกวิชาบัญชี โปรแกรมบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2544 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านตัวนักศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ถ้อยของ ปุ๊กมะเร็ง (2548) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า การศึกษาสูงสุดของมารดา และความรับผิดชอบต่อตนเอง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ธันยภรณ์ พูนเกิดมะเร็ง (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้ง 6 ตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัย

ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ ความรับผิดชอบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการปรับตัวของนักเรียน ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ตัว สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ร้อยละ 75.90

อภิชัย สาหรัยทอง (2547) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงาน พบว่า ปัจจัยภายใน 1) ด้านงบประมาณ ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับงบประมาณมาก เพราะถือเป็นหัวใจหลักในการทำงาน เพราะเมื่อขาดงบประมาณก็ไม่สามารถบริหารงานให้เกิดผลสำเร็จได้ 2) ด้านบุคลากร จากผลที่ได้ผู้บริหารให้ความสำคัญ กับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติและการเพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานด้วย 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 4) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต้องไม่ล่าช้า หรือจนเกินไป เพราะผู้บริหารเห็นว่าถ้าการให้เวลาในการไม่เหมาะสมก็ยากจะทำงานให้สำเร็จได้ และ 5) ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการ ถ้าการวางแผนปฏิบัติงานสอดคล้องกับงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานจะสามารถทำให้การบริหารงานสำเร็จไปได้ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน 2) ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ 3) ความเป็นธรรม ความเสมอภาค เป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงานให้สำเร็จ

กัญญารัตน์ เกิดบ้านไทร (2548) ได้ศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เลือกสรรกับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .399 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 15.90 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การค้นหาพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (GAT) ในขณะที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2546 มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 อย่างสูงในทุกรายวิชามีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง ($\bar{X} = 4.06$) ผลรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 72.16$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การเรียนพิเศษมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

จิรพงษ์ บุญเสนา (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2547 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (NT) ตัวแปรที่มี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สมาชิกครอบครัว สภาพครอบครัว ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เพศ การเรียนพิเศษ ทู่นการศึกษา ที่อยู่อาศัย อาชีพผู้ปกครอง รายได้ผู้ปกครอง เวลาทำการบ้าน เวลาดูทีวี การศึกษาผู้ปกครอง กิจกรรมพิเศษ ขนาดของโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ กับตัวแปรเกณฑ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มี 3 จาก 16 ได้แก่ สมาชิกครอบครัว สถานภาพครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

นภาพร นิตภิรมย์ชัย (2549) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาขาวิชาการบัญชี พบว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาขาบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขวัญจิรา ศรชา (2549) วิจัยเรื่องแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนกวดวิชา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแรงจูงใจภายในในการเรียนกวดวิชา เนื่องจากเพื่อเตรียมตัวสอบเอนทรานซ์มากที่สุด และแรงจูงใจอื่น ๆ ได้แก่ ต้องการทำความเนน สอบให้ดีขึ้นกว่าเดิม ต้องการเพิ่มความมั่นใจในการสอบ ต้องการรู้เทคนิคการทำข้อสอบ และอื่น ๆ สำหรับแรงจูงใจภายนอกที่เกิดจากการกระตุ้นของพ่อแม่ เพื่อนหรือสิ่งแวดล้อมนั้นมีผลน้อยกว่า

ชวน โฉมทรัพย์เย็น (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 317 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การศึกษาเพิ่มเติม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมระดับชาติ (NT) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .661 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 อย่างสูงทุกรายวิชา ตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมระดับชาติ (NT) เวลาทำการบ้าน และการเรียนพิเศษ เป็นตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .630 มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 39.70 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

เชิดศักดิ์ นันทะญาติ (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 234 คน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นด้านบริหาร โรงเรียน และด้านสมรรถนะของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ส่วนความพร้อมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกและลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ เพศ อายุ สมรรถนะครูผู้สอน และประสบการณ์ในการสอน

ปรารธนา อุดมอ่อน (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ เพศ ขนาด โรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โดยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวม มีความสัมพันธ์อย่างสูงทุกรายวิชา เพศ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

พรรณงาม สัมปชญัญสถิต (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 356 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ปัจจัยด้านการบริหาร โรงเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลทางการเรียนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) ด้านสมรรถนะครูผู้สอนเป็นปัจจัยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ด้านสภาพแวดล้อมชุมชนเป็นปัจจัยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ด้านความพร้อมของนักเรียนเป็นปัจจัยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) ผลการวิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ตัวแปรทั้ง 7 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ เท่ากับ .332 ตัวแปรพยากรณ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ

ด้านประสบการณ์ด้านการสอน และด้านการบริหาร โรงเรียน ตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านประสบการณ์การสอน กับอายุครูผู้สอน ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด 4 ตัว คือ วุฒิการศึกษาของครู ประสบการณ์ด้านการสอนของครู ด้านการบริหารโรงเรียน และความพร้อมของนักเรียน

พรรณผกา มณีเนตร (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์นักเรียน (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 265 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยพยากรณ์ ได้แก่ การเรียนพิเศษ การได้รับทุนการศึกษา ที่พักอาศัย อาชีพผู้ปกครอง รายได้ผู้ปกครอง เวลาดูโทรทัศน์ การศึกษาของผู้ปกครอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ .760 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ตัวแปรพยากรณ์ 16 ตัว ร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมของนักเรียน ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 เพศ การเรียนพิเศษ รายได้ผู้ปกครอง และเวลาดูโทรทัศน์ เป็นตัวพยากรณ์ที่ดี ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547

กัญญา ใจกลางดุก (2554) ได้ทำการศึกษาดูตามผลการดำเนินโครงการการพัฒนาคุณภาพโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของทุกโรงเรียนในเครือข่ายอำเภอบ้านธิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผลการวิจัยเพื่อศึกษาดูตามการดำเนินโครงการครั้งนี้ พบว่าโครงการพัฒนาคุณภาพโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สามารถผลักดันให้ทุกโรงเรียนในเครือข่ายอำเภอบ้านธิ ดำเนินการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มข้นเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนสอบ O-NET ได้ ด้วยการจัดทำโครงการเข้าค่ายติวเข้มวิชาการนักเรียน ผลของการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระหลัก ปีการศึกษา 2553 ให้เป็นไปตามที่คาดหวังพบว่าเป็นดังนี้ ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของนักเรียนชั้น ป.6 กลุ่มสาระที่ได้คะแนนสูงกว่าเป้าหมายที่ สพป.ลพ. 1 คาดหวังมี 1 กลุ่มสาระ คือ สังคมศึกษา คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 49.26 เพิ่มสูงขึ้นจากเป้าหมายที่คาดหวัง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 13.09 แสดงว่า บรรลุเป้าหมายที่คาดหวัง คิดเป็นร้อยละ 20 ของ 5 กลุ่มสาระหลัก อีก 4 กลุ่มสาระได้คะแนนต่ำกว่าเป้าหมายที่คาดหวัง คิดเป็นร้อยละ 80 และผลคะแนนสอบของนักเรียนชั้น ม.3 ได้คะแนนสูงกว่าที่ สพป.ลพ.1 คาดหวัง มี 1 กลุ่มสาระ คือ ภาษาไทย คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.89 เพิ่มสูงขึ้นจากเป้าหมายที่คาดหวัง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 8.81 คิดเป็นร้อยละ 20 ของ 5 กลุ่มสาระ อีก 4 กลุ่มสาระ ได้คะแนนต่ำกว่าเป้าหมาย

ที่คาดหวัง คิดเป็นร้อยละ 80 แต่ถ้าไม่นาเข้าเป้าหมายที่คาดหวังมาเป็นตัวกำหนด พบว่าจะแนบ O-NET ปี พ.ศ. 2553 สูงกว่าปี พ.ศ. 2552 เกือบทุกสาระ

งานวิจัยต่างประเทศ

เพนดอรา (Pandora, 1998, อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 2545, หน้า 67-68) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

เพอร์สัน (Person, 1993, p. 3071-A) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสำรวจหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผล ที่ได้รับการจัดการของวิทยาลัยในรัฐคาโรไลนาเหนือ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้บริหาร คณะครูในวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ในวิทยาลัย โดยผู้ที่ตอบกลับจะถือว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษ พบว่าการบริหารอย่างมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผลที่ได้รับการจัดการและจากแบบสอบถามความคิดเห็นในด้าน ๆ พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับความพอใจที่ได้รับจากการจัดการซึ่งมี 27 ปัจจัย มีความพอใจ 17 ปัจจัย และสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 10 ปัจจัย เป็นปัจจัยที่ลูกจ้างอยากให้เกิดในวิทยาลัย และยังพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ไม่มีผลต่อการยอมรับผลของการจัดการ

เซนเนอร์ (Zentner, 2001, p. 99) ได้นำเสนอรายงานการวิจัยระดับปริญญาเอก ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยนักเรียนกับทักษะด้านอื่นของนักเรียน พบว่าการปฏิรูปการศึกษาเชิงบังคับได้ก่อให้เกิดการบริหารโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ความต้องการของนักเรียนระเบียบวินัยของโรงเรียนการแก้ปัญหาวินัยของนักเรียน และการปรับปรุงความประพฤติของนักเรียน พบว่า โรงเรียนควรจัดกลไกและสภาพแวดล้อมในการบริหาร เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนได้ดูแลปัญหาด้านวินัยของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ช่วยให้นักเรียนได้ทราบความตั้งใจจริงในการแก้ปัญหของโรงเรียน ไม่ใช่เป็นการจับผิดแต่เป็นการส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้นักเรียนได้แก้ไขความประพฤติของตนเองและพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจากผลการศึกษานอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคือ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านการเรียนพิเศษจึงได้กำหนดเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เห็นได้ว่ากระบวนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผลการประเมิน สามารถเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพการศึกษาระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับสถานศึกษา และระดับผู้เรียน เป็น

รายบุคคลอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 7 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ ซึ่งจะนำผลการดำเนินการในครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการปรับปรุง และหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับนโยบายสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวิธีการศึกษาค้นคว้าดำเนินการโดยลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2555 มีทั้งหมด 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชนบท 346 คน อำเภอบ้านไผ่ 720 คน อำเภอเปือยน้อย 136 คน อำเภอมัญจาคีรี 632 คน อำเภอโคกโพธิ์ไชย 195 คน และอำเภอบ้านแฮด 236 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,265 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้ตารางคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ตามอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูของโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,265 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชนบท	346	50
บ้านไผ่	720	104
เปือยน้อย	136	20
มัญจาคีรี	632	91
โคกโพธิ์ไชย	195	28
บ้านแฮด	236	34
รวมทั้งสิ้น	2,265	327

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบเติมข้อความ (Open-ended) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทยคณิตศาสตร์ สังคมศึกษาฯ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ สุขศึกษาฯ การงานอาชีพฯ ภาษาอังกฤษและผลรวมคะแนนทุกวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2, 2554, หน้า 1-2)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 73 ข้อ ใน 7 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านครู
2. ปัจจัยด้านผู้บริหาร
3. ปัจจัยด้านหลักสูตร
4. ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน
5. ปัจจัยด้านเพื่อน
6. ปัจจัยด้านครอบครัว
7. ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ โดยแบบมาตราส่วนประมาณค่าให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 4 หมายถึง ระดับปัจจัยส่งผลมากที่สุด
- 3 หมายถึง ระดับปัจจัยส่งผลมาก
- 2 หมายถึง ระดับปัจจัยส่งผลน้อย
- 1 หมายถึง ระดับปัจจัยส่งผลน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ เพื่อรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย
2. กำหนดขอบเขตของตัวแปรที่จะวิจัยโดยจำแนกปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ออกเป็น 7 ด้าน คือ ปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ
3. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมดมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อวัดปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยหาคุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย โดยดำเนินการ ดังนี้

1. หาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ร่างเครื่องมือการวิจัยแต่ละตอน จากศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขเนื้อหา ตลอดจนสำนวนภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์
 - 1.2 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1.2.1 ดร.สมุทพร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาคบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นำวี	อาจารย์ประจำภาคบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

- 1.2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร
นิยมศรีสมศักดิ์ อาจารย์ประจำภาคบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.2.4 ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ประจำภาคบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.2.5 นายสุพจน์ แสงสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็ยน้อยศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและได้คุณภาพเครื่องมือค่าความเชื่อมั่น .38-.77 (Discrimination) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น .97 ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามไปยังข้าราชการครูของโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

1.2 นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากข้าราชการครูของโรงเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยส่งทางไปรษณีย์

1.3 ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยได้จัดซองติดแสตมป์
จำหน่ายซองเพื่อส่งแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัย พร้อมทั้งกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามคืนไว้
ด้วย

1.4 กรณีที่ได้แบบสอบถามคืนไม่ครบผู้วิจัยเดินทางไปขอรับแบบสอบถามกลับคืน
ด้วยตนเองและได้แบบสอบถามคืนมา ร้อยละ 100

2. การจัดทำข้อมูล ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

2.1 เมื่อได้รับแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบและ
คัดเลือกรูปแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เท่านั้นไปวิเคราะห์

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนัก
คะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จ
รูปทางสถิติทางคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มาวิเคราะห์
และแปลผลโดยอาศัยเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 22)
ดังนี้

80-100 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีเยี่ยม

75-79 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีมาก

70-74 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี

65-69 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างดี

60-64 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

55-59 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอใช้

50-54 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ

0-49 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์

2. นำข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ที่ได้วิเคราะห์และแปลผล โดยอาศัยเกณฑ์การประเมินของบาชาร์ และแบมเบอร์เกอร์
(Bacharach & Bamberger, 1990, p. 325) ดังนี้

3.51-4.00 หมายถึง ระดับปัจจัยส่งผลมากที่สุด

2.51-3.50 หมายถึง ระดับปัจจัยส่งผลระดับมาก

1.51-2.50 หมายถึง ระดับปัจจัยส่งผลน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับปัจจัยส่งผลน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผู้วิจัยได้

ดัดแปลงเกณฑ์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 144) มาใช้ ดังนี้

- ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .81 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงหรือสูงมาก

- ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .61-.80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

- ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .41-.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

- ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .21-.40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

- ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .20 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

3. วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้สถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนด้านเพื่อน ด้านครอบครัว ด้านการเรียนพิเศษ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “ปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2” สถิติที่ใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s product-moment correlation)

3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “ปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ

สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้” สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเลือกสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม
F	แทน ค่าสถิติเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม
MS	แทน ค่าความแปรปรวน (Mean squares)
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum of squares)
df	แทน ค่าระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
r	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์
a	แทน ค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
p	แทน ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
$S.E.b$	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
$S.E.est$	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์

X	แทน ปัจจัยโดยรวมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_1	แทน ปัจจัยด้านครู
X_2	แทน ปัจจัยด้านผู้บริหาร
X_3	แทน ปัจจัยด้านหลักสูตร
X_4	แทน ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน
X_5	แทน ปัจจัยด้านเพื่อน
X_6	แทน ปัจจัยด้านครอบครัว
X_7	แทน ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ
Y	แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
\hat{Y}	แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่ได้จากการพยากรณ์

ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาและผลรวมคะแนนทุกวิชา

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตอนที่ 4 สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจากปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาและผลรวมคะแนนทุกวิชา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาและผลรวมคะแนนทุกวิชา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
1. ภาษาไทย	44.56	4.56	ต่ำกว่าเกณฑ์	3
2. คณิตศาสตร์	33.17	4.40	ต่ำกว่าเกณฑ์	7
3. สังคมศึกษา	39.07	5.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	5
4. วิทยาศาสตร์	48.40	4.44	ต่ำกว่าเกณฑ์	1
5. ศิลปะ	47.10	4.29	ต่ำกว่าเกณฑ์	2
6. สุขศึกษา	35.25	4.34	ต่ำกว่าเกณฑ์	6
7. การงานอาชีพ	41.12	4.81	ต่ำกว่าเกณฑ์	4
8. ภาษาอังกฤษ	19.38	4.23	ต่ำกว่าเกณฑ์	8
รวม	36.54	4.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 โดยรวม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
ดังตารางที่ 3-10

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านครู	3.40	0.17	มาก	2
2. ด้านผู้บริหาร	3.21	0.26	มาก	6
3. ด้านหลักสูตร	3.29	0.24	มาก	4
4. ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	3.11	0.13	มาก	7
5. ด้านเพื่อน	3.34	0.22	มาก	3
6. ด้านครอบครัว	3.56	0.26	มาก	1
7. ด้านการเรียนพิเศษ	3.28	0.20	มาก	5
รวม	3.37	0.21	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวม
และรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัย
ด้านครอบครัว ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านเพื่อน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านครู โดยรวมและรายข้อ

	ปัจจัยด้านครู	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1.	ครูมีคุณวุฒิ จบหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพและ จริยธรรมวิชาชีพ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	3.87	0.20	มากที่สุด	1
2.	ครูมีความสามารถในการเตรียมการสอนโดย การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้อง กับนักเรียนและท้องถิ่น	3.34	0.24	มาก	5
3.	ครูใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสมอย่างแท้จริง	3.22	0.28	มาก	9
4.	ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างแท้จริง	3.30	0.23	มาก	7
5.	ครูเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ ในการเรียนรู้อย่างแท้จริง	3.25	0.20	มาก	10
6.	ครูมีความสามารถในการใช้เทคนิคจัดการเรียน การสอนอย่างแท้จริง	3.39	0.29	มาก	2
7.	ครูมีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างสม่ำเสมออย่างแท้จริง	3.36	0.23	มาก	3
8.	ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างแท้จริง	3.28	0.20	มาก	8
9.	ครูใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับ นักเรียนได้อย่างเหมาะสมอย่างแท้จริง	3.21	0.27	มาก	11
10.	ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริง	3.33	0.29	มาก	6
11.	ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหา ในการเรียน	3.36	0.25	มาก	4
	รวม	3.33	0.23	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านครู โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ครูมีคุณวุฒิ จบหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพและจริยธรรมวิชาชีพ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ครูมีความสามารถในการใช้เทคนิคจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และครูมีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายข้อ

ปัจจัยด้านผู้บริหาร	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
12. ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง	3.58	0.47	มาก	3
13. ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาให้คำแนะนำให้กำลังใจ และส่งเสริมอย่างจริงจังทั้งคำพูดและการปฏิบัติอย่างแท้จริง	3.20	0.40	มาก	7
14. ผู้บริหาร โรงเรียนจัดทำแผนงานโครงการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนวัตกรรมใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง	3.37	0.22	มาก	5
15. ผู้บริหาร โรงเรียนจัดเตรียมสิ่งสนับสนุน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง	3.31	0.56	มาก	6
16. ผู้บริหาร โรงเรียนบริหารและบริการหลักสูตรให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง	3.85	0.50	มาก	1
17. ผู้บริหาร โรงเรียนมีบทบาทส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายอย่างแท้จริง	3.70	0.33	มาก	2

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยด้านผู้บริหาร	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
18. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง	3.44	0.59	มาก	4
19. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง	3.11	0.31	มาก	8
20. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างแท้จริง	3.07	0.31	มาก	10
21. ผู้บริหารจัดระบบนิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูและนักเรียนอย่างแท้จริง	3.11	0.25	มาก	9
22. ผู้บริหารจัดระบบนิเทศภายใน เพื่อประเมินผล การปฏิบัติงานของครูและนักเรียนอย่างแท้จริง	3.00	0.20	มาก	12
23. ผู้บริหารจัดส่งเสริมโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง	3.00	0.10	มาก	11
รวม	3.52	0.34	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านผู้บริหารโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ผู้บริหารโรงเรียนบริหารและบริการหลักสูตรให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายอย่างแท้จริง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

	ปัจจัยด้านหลักสูตร	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
24.	หลักสูตรสถานศึกษาในปัจจุบันได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาในการวางโครงสร้าง	3.86	0.35	มาก	1
25.	หลักสูตรของสถานศึกษาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู	3.34	0.24	มาก	4
26.	หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่เป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียน	3.21	0.21	มาก	8
27.	หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่สามารถกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ของผู้เรียนโดยตรง	3.22	0.26	มาก	6
28.	หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่ส่งเสริมความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.48	0.29	มาก	2
29.	หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่ส่งเสริมความประพฤติ ทักษะ และเจตคติในด้านที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม	3.11	0.25	มาก	9
30.	หลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้อยู่เป็นแผน แนวทาง มีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน	3.39	0.24	มาก	3
31.	หลักสูตรสถานศึกษา ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.30	0.20	มาก	5

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัจจัยด้านหลักสูตร	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
32. หลักสูตรที่ใช้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เหมาะสมในการ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข	3.21	0.25	มาก	7
33. หลักสูตรของสถานศึกษาได้รับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ	3.09	0.28	มาก	10
รวม	3.31	0.23	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้าน
หลักสูตรโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก
เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก หลักสูตรสถานศึกษาในปัจจุบัน ได้รับความร่วมมือ
จากผู้ปกครอง ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาในการวาง โครงสร้าง หลักสูตรของ
สถานศึกษาที่ใช้อยู่ส่งเสริมความรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและ หลักสูตร
สถานศึกษาที่ใช้อยู่เป็นแผน แนวทางมีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียน
พัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
34. ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน สามารถ นำนักเรียนไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษา	3.39	0.29	มาก	5
35. ทรัพยากรการศึกษา ที่ใช้อยู่ เป็นสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวของนักเรียน นำนักเรียนไปสู่การเรียนรู้ ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร	3.11	0.22	มาก	10
36. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนเป็นทรัพยากร ที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่	3.27	0.27	มาก	8
37. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีเพียงพอ ต่อจำนวนนักเรียน	3.34	0.32	มาก	4
38. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตาม ความต้องการของนักเรียน	3.56	0.37	มาก	1
39. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.29	0.28	มาก	6
40. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.47	0.26	มาก	3
41. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน เป็นแรงจูงใจ ที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาของผู้เรียน	3.51	0.21	มาก	2
42. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน เป็นที่ยอมรับ ของบุคลากรครู ผู้ปกครองและชุมชนนำมาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน	3.20	0.23	มาก	9
43. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ผ่านการวิเคราะห์ คุณภาพมาตรฐาน และการหาประสิทธิภาพจาก ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้	3.11	0.23	มาก	11

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
44. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของสถานศึกษาและครูผู้สอนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น	3.28	0.20	มาก	7
รวม	3.35	0.20	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาของผู้เรียนและทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นที่ยอมรับของบุคลากรครู ผู้ปกครองและชุมชนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านเพื่อน โดยรวมและรายข้อ

ปัจจัยด้านเพื่อน	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
45. เพื่อนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน	3.48	0.24	มาก	1
46. เพื่อนสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น	3.30	0.27	มาก	6
47. การแสดงพฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.41	0.24	มาก	2
48. เพื่อนเป็นกำลังใจสำคัญส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.19	0.20	มาก	10
49. เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเกื้อหนุนได้ในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและในด้านวิชาการได้	3.24	0.22	มาก	8
50. การรวมกลุ่มของเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาความรู้ของนักเรียน	3.33	0.29	มาก	3
51. กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียน	3.31	0.21	มาก	5
52. กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและคุณธรรมของนักเรียน	3.27	0.25	มาก	7
53. กลุ่มเพื่อนที่ได้รับการยอมรับส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.23	0.25	มาก	9
54. เพื่อนมีอิทธิพลต่อการกระตุ้นความคิด และประสบการณ์ใหม่ ๆ	3.32	0.29	มาก	4
รวม	3.26	0.24	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านเพื่อน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก เพื่อนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน การแสดงพฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการรวมกลุ่มของเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาความรู้ของนักเรียน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านครอบครัว โดยรวมและรายข้อ

ปัจจัยด้านครอบครัว	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
55. ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน	3.40	0.21	มาก	2
56. ครอบครัวของนักเรียนสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น	3.11	0.29	มาก	9
57. ครอบครัวของนักเรียนที่มีพฤติกรรมสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	3.23	0.23	มาก	7
58. ครอบครัวเป็นกำลังใจสำคัญส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.27	0.36	มาก	6
59. ครอบครัวของนักเรียนสามารถช่วยเหลือได้ในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและในด้านวิชาการได้	3.30	0.22	มาก	5
60. ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้ของนักเรียน	3.35	0.21	มาก	4
61. ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียน	3.41	0.20	มาก	1

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ปัจจัยด้านครอบครัว	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
62. ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและคุณธรรมของนักเรียน	3.37	0.28	มาก	3
63. ครอบครัวของนักเรียนที่แสดงการยอมรับและการชมเชย แก่นักเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.14	0.32	มาก	8
64. ครอบครัวของนักเรียนเอาใจใส่ตามบทบาทและหน้าที่ต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน	3.01	0.23	มาก	10
รวม	3.34	0.21	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านครอบครัว โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียน ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน และครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและคุณธรรมของนักเรียน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านการเรียนพิเศษ

ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ	<i>n</i> = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
65. การเรียนพิเศษสามารถช่วยให้นักเรียนทบทวน แสวงหาความรู้เพิ่มเติมตามความต้องการได้มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ	3.29	0.30	มาก	3
66. การเรียนพิเศษส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้มากขึ้น	3.37	0.32	มาก	1
67. การเรียนพิเศษทำให้นักเรียนได้มีโอกาสทบทวนรายละเอียดความซับซ้อนของรายวิชาเพิ่มมากกว่าในชั้นเรียนปกติ	3.25	0.21	มาก	5
68. การเรียนพิเศษเป็นความต้องการของนักเรียนเพื่อขวนขวายหาความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้น	3.20	0.25	มาก	6
69. การเรียนพิเศษเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนพัฒนาตนเองในสิ่งที่ต้องการเพิ่มเติมทำให้ได้เปรียบในการแข่งขันและศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น	3.10	0.31	มาก	8
70. ผู้ปกครองส่งเสริมสนับสนุนการเรียนพิเศษของนักเรียน	3.04	0.33	มาก	9
71. การเรียนพิเศษเป็นการซ่อมเสริมเด็กเก่งและเด็กอ่อนให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น	3.26	0.26	มาก	4
72. การเรียนพิเศษเป็นการทบทวนความรู้เน้นการฝึกซ้ำ ย้ำทวนทำให้เกิดทักษะเกิดเป็นความรู้ที่ถาวร	3.31	0.21	มาก	2

ตารางที่ 10 (ต่อ)

	ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ	$n = 327$		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	SD		
73.	การเรียนพิเศษ เน้นเพิ่มเติมเนื้อหาที่เป็นเทคนิค การเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ครูจัดให้จะมีมากกว่า การเรียนปกติในชั้นเรียน	3.17	0.22	มาก	7
	รวม	3.14	0.25	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้าน
การเรียนพิเศษ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ
มาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก การเรียนพิเศษส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์
ในการแสวงหาความรู้มากขึ้น การเรียนพิเศษเป็นการทบทวนความรู้เน้นการฝึกซ้ำ ย้ำทวนทำให้
เกิดทักษะเกิดเป็นความรู้ที่ถาวร และการเรียนพิเศษสามารถช่วยให้นักเรียนทบทวนแสวงหา
ความรู้เพิ่มเติมตามความต้องการได้มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 2 ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ดังรายละเอียดใน
ตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านกับผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y)	
	r	P
ด้านครู (X_1)	.310*	.101
ด้านผู้บริหาร (X_2)	.233*	.018
ด้านหลักสูตร (X_3)	.245*	.256
ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X_4)	.209	.023
ด้านเพื่อน (X_5)	.201	.318
ด้านครอบครัว (X_6)	.223*	.032
ด้านการเรียนพิเศษ (X_7)	.210	.222
รวม	.221*	.228

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในทุกปัจจัย ได้แก่ ด้านครูด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .020 ถึง .328 โดยปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในทางบวกอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากตัวแปรทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านครู (X_1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_2) ปัจจัยด้านหลักสูตร (X_3) ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X_4) ปัจจัยด้านเพื่อน (X_5) ปัจจัยด้านครอบครัว (X_6) และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ (X_7) แล้วคัดเลือกตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด เพื่อพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์สมการพยากรณ์ และคัดเลือกสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากปัจจัยแต่ละด้าน ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่ดีที่สุด ปรากฏผลดังตารางที่ 12-15

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอย

1. เนื่องจากการทดสอบการแจกแจงของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ 89, 97 และ 130 มีค่าสูงผิดปกติ ทำให้ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม มีการแจกแจงไม่เป็นแบบเป็นโค้งปกติ จึงนำประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ 89, 97 และ 130 ออกจากการวิเคราะห์การถดถอย
2. การทดสอบการแจกแจงของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบเป็นโค้งปกติ
3. การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear) ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรต้นทุกตัว มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม
4. การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของค่าความคลาดเคลื่อน ได้ค่า Durbin-Watson อยู่ที่ 1.53 แสดงว่า ความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน

1. ค่า *Tolerance* มีค่าไม่น้อยกว่า .10 และค่า *VIF* น้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรพยากรณ์ ไม่มีลักษณะเป็น Multicollinearity (ซึ่งมีผลทำให้การพยากรณ์ที่สร้างขึ้นมีความคลาดเคลื่อนสูง) จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549, หน้า 252; Kleinbaum, 1998, pp. 141-142)

ตารางที่ 12 ค่า *Tolerance* และ *VIF* ของตัวแปรพยากรณ์ในด้าน

ด้านที่	ตัวแปรพยากรณ์	<i>Tolerance</i>	<i>VIF</i>
1	ปัจจัยด้านครู	.221	4.564
2	ปัจจัยด้านผู้บริหาร	.240	2.876
3	ปัจจัยด้านหลักสูตร	.233	3.432
4	ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	.365	5.120
5	ปัจจัยด้านเพื่อน	.398	3.876
6	ปัจจัยด้านครอบครัว	.303	3.298
7	ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ	.307	3.473

จากตารางที่ 12 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันน้อย เนื่องจากค่า *Tolerance* มีไม่น้อยกว่า .10 และค่า *VIF* น้อยกว่า 10 จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549, หน้า 252; Kleinbaum, 1998, pp. 141-142)

ตารางที่ 13 อำนาจพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ และคัดเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยที่ใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ขั้นตอน	ตัวพยากรณ์	<i>R</i>	<i>R</i> ²	เปอร์เซ็นต์
1	(X_1)	.103	.085	08.50

จากตารางที่ 13 ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จากพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณปัจจัย เท่ากับ .103 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยด้านหลักสูตรสามารถพยากรณ์ทั้ง 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้ 08.50 เปอร์เซ็นต์

เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จากปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด จึงนำเสนอค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ (b, β) รวมค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) จากนั้นจึงทดสอบความเป็นเส้นตรงของคะแนนจากตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน หรือ F -test ดังปรากฏในตารางที่ 14 และตารางที่ 15

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จากปัจจัยต่าง ๆ

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	P
สมการถดถอย	1	45.308	40.617	5.311*	.028
ความคลาดเคลื่อน	47	205.237	3.430		

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 ปัจจัยด้านครู (X_1) สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 ค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดปัจจัยด้านครู ที่ใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตัวพยากรณ์	b	$S.E.b.$	β	t	p
ปัจจัยด้านครู (X_1)	2.445	2.110	.414	3.277*	.029
ค่าคงที่ (a)	46.761	5.097		4.650*	.000
$R = .103$	$R^2 = .085$	$S.E.est = 2.110$			

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ปัจจัยด้านครู (X_1) กับตัวเกณฑ์มีค่าเท่ากับ .103 ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์ เท่ากับ 2.110 และพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ รวมทั้งค่าคงที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่ดีที่สุดในรูปสมการคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 46.761 + 2.445 (X_1)$$

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านปัจจัยด้านหลักสูตร สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้ 08.50 เปอร์เซนต์ แสดงให้เห็นว่า ผลการศึกษาค้นคว้านี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ “ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้” โดยปัจจัยด้านครู เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ วิธีการดำเนินการวิจัยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน โดยใช้ตารางคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สามารถสรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 โดยรวมพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก

เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านเพื่อน ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษะคิดในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียน ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน และครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและคุณธรรมของนักเรียน

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ครูมีคุณวุฒิ จบหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ครูมีความสามารถในการใช้เทคนิคจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และครูมีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านเพื่อน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับเพื่อน มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน การแสดงพฤติกรรมของเพื่อน มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการรวมกลุ่มของเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาความรู้ของนักเรียน

2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาของผู้เรียน และทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นที่ยอมรับของบุคลากรครู ผู้ปกครองและชุมชนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

2.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก หลักสูตรสถานศึกษาในปัจจุบัน ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาในการวางโครงสร้าง หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่ส่งเสริมความรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและ หลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้อยู่เป็นแผน แนวทางมีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

2.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาของผู้เรียน และทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นที่ยอมรับของบุคลากรครู ผู้ปกครองและชุมชนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

2.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านการเรียนพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก การเรียนพิเศษส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้มากขึ้น การเรียนพิเศษเป็นการทบทวนความรู้เน้นการฝึกซ้ำ ย้ำทวน ทำให้เกิดทักษะเกิดเป็นความรู้ที่ถาวร และการเรียนพิเศษสามารถช่วยให้นักเรียนทบทวนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตามความต้องการได้มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในทุกปัจจัย ได้แก่ ด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .020 ถึง .328 โดยปัจจัยด้านครูปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัจจัยในภาพรวมสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ปัจจัยด้านหลักสูตรกับตัวเกณฑ์ มีค่าเท่ากับ .103 ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์ เท่ากับ 2.110 และพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ รวมทั้งค่าคงที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่ดีที่สุดในรูปสมการคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 30.231 + 3.277 (X_1)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สามารถอภิปรายผลตาม ความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 โดยรวมพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เรียงค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ต้องพัฒนา ปรับปรุงทางด้านต่าง ๆ เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้เห็นถึงระดับคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในภาพรวม ที่ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง ทางการเรียนรู้ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยจะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีระดับ สูงสุด เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาแต่ยังต่ำกว่าเกณฑ์ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จึงยังไม่ประสบ

ผลสำเร็จในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญารัตน์ เกิดบ้าน ไทร (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เลือกสรรกับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด เพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547 ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การเรียนพิเศษมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมพบว่า เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านเพื่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียนมากครูจึงมีบทบาทสำคัญในทุก ๆ เรื่องของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ สระบงกช (2544, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้แก่ ด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ มีความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .020 ถึง .328 โดยปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพงษ์ บุญเสนา (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2547 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (NT) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สมาชิกครอบครัว สภาพครอบครัว ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เพศ การเรียนพิเศษ ทุนการศึกษา ที่อยู่อาศัย อาชีพ

ผู้ปกครอง รายได้ผู้ปกครอง เวลาทำการบ้าน เวลาดูทีวี การศึกษาผู้ปกครอง กิจกรรมพิเศษ ขนาดของโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ กับตัวแปรเกณฑ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มี 3 จาก 16 ได้แก่ สมาชิกครอบครัว สถานภาพครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร นิตภิรมย์ชัย (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาขาวิชาการบัญชี พบว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาขาบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญจิรา ศรธา (2549, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนกวดวิชา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแรงจูงใจภายในในการเรียนกวดวิชาเนื่องมาจากเพื่อเตรียมตัวสอบเอนทรานซ์มากที่สุด และแรงจูงใจอื่น ๆ ได้แก่ ต้องการทำความเนนสอบให้ดีขึ้นกว่าเดิม ต้องการเพิ่มความมั่นใจในการสอบ ต้องการรู้เทคนิคการทำข้อสอบ และอื่น ๆ สำหรับแรงจูงใจภายนอกที่เกิดจากการกระตุ้นของพ่อแม่ เพื่อนหรือสิ่งแวดล้อมนั้นมีผลน้อยกว่า

4. สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่ดีที่สุดในรูปสมการคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 30.231 + 3.277 (X_1)$ โดยสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านครูสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้ 80.50 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้เห็นว่า ผลการศึกษาค้นคว้านี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ “ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ สามารถทำพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยปัจจัยด้านครู เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยของผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ว่า ทุกปัจจัยนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ โดยเฉพาะจากผลการวิจัยพบว่า ครู เป็นสิ่งสำคัญที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด สามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณงาม สัมปชญัญสถิต (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 356 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ปัจจัยด้านการบริหาร โรงเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลทางการเรียนในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.25$) ด้านสมรรถนะครูผู้สอนเป็นปัจจัยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ด้านสภาพแวดล้อมชุมชนเป็นปัจจัยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ด้านความพร้อมของนักเรียนเป็นปัจจัยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) ผลการวิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ตัวแปรทั้ง 7 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณเท่ากับ .332 ตัวแปรพยากรณ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านประสิทธิภาพ ด้านการสอน และด้านการบริหารโรงเรียน ตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านประสิทธิภาพการสอน กับอายุครูผู้สอน ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด 4 ตัว คือ วุฒิการศึกษาของครู ประสิทธิภาพการสอนของครู ด้านการบริหารโรงเรียน และความพร้อมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณผกา มณีเนตร (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์นักเรียน (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 265 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยพยากรณ์ได้แก่ การเรียนพิเศษ การได้รับทุนการศึกษา ที่พักอาศัย อาชีพผู้ปกครอง รายได้ผู้ปกครอง เวลาดูโทรทัศน์ การศึกษาของผู้ปกครอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ .760 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ตัวแปรพยากรณ์ 16 ตัว ร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมของนักเรียน ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 เพศ การเรียนพิเศษ รายได้ผู้ปกครอง และเวลาดูโทรทัศน์ เป็นตัวพยากรณ์ที่ดี ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยด้านครู ครูควรใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม มีการใช้สื่อการสอนอย่างแท้จริง เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพในการเรียนรู้อย่างแท้จริง

2. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารควรส่งเสริมโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนอย่างจริงจัง มีการจัดระบบนิเทศภายใน และสนับสนุนให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างแท้จริง

3. ปัจจัยด้านหลักสูตร หลักสูตรของสถานศึกษา ควรได้รับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ มีการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการ ความประพฤติ ทักษะ และเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม

4. ปัจจัยด้านครอบครัว ครอบครัวควรเอาใจใส่ติดตามในบทบาทและหน้าที่ต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรศึกษาผลกระทบจาก หลักสูตร ผู้บริหาร ครอบครัว ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดขอนแก่น

2. ควรมีการศึกษาวิจัย ปัญหา สาเหตุและแนวทางการแก้ไขผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดขอนแก่น

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน เอกชน. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรมวิชาการ. (2542). วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2553). แนวทางปฏิบัติการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารชุด แนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กวี มาลีทิพย์วรรณ. (2540). การศึกษาการปฏิบัติงานของครูวิทยาศาสตร์ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กัญญารัตน์ เกิดบ้านไทร. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เลือกสรรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กัญญา ใจกลางดุก. (2554). การศึกษาติดตามผลการดำเนินโครงการการพัฒนาคุณภาพโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของทุกโรงเรียนในเครือข่ายอำเภอบ้านธิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 9(1), 31-43.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- การันันท์ รัตน์แสนวงษ์. (2546). อ่านอักษรก่อนจะสาย. วารสารวิชาการ, 6(10), 51.

- ขวัญจิรา ศรชา. (2549). แรงงูใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนกวดวิชา. ปรินญาณิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- คงศักดิ์ ธาตุทอง. (2542). การประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน. *วารสารวิชาการ*, 2(10), 40-48.
- จรินทร์ วงษ์วิวัฒน์วุฒิ. (2543). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย สารพัดช่าง กลุ่มภาคตะวันออกเฉียง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรัช ชูเวช. (2537). ผู้บังคับบัญชา. *เอกสารส่งเสริมวิชาการตำรวจ*, 30(329), 35.
- จิรพงษ์ บุญเสนา. (2549). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2547. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เจษฎา แซ่มประเสริฐ. (2545). โรงเรียนเพื่อนเด็ก. *วารสารวิชาการ*, 5(8), 48-54.
- เฉลิม พรหมคุณาภรณ์. (2539). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 12 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชวน โฉมทรัพย์เย็น. (2549). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2550). การจัดการความขัดแย้งในองค์กร. กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท ครีเอชั่น.
- เชิดศักดิ์ นันทะญาติ. (2549). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2540). ความเชื่อ และการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย: การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ทรงพล ภูมิพัฒน์. (2541). *จิตวิทยาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ทิสนา เขมมณี. (2542). *การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธนาศักดิ์ กู้สุจริต. (2545). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาช่างยนต์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.*
- ธันยภรณ์ พูนเกิดมะเริง. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ธำรง บัวศรี. (2540). *ทฤษฎีหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นภาพร นิตินิรมย์ชัย. (2549). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาขาการบัญชี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาและการสอน (อุดมศึกษา), คณะบริหารศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.*
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2542). *หลักการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย.
- นิภา นิธยาณ. (2520). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ: จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- นิลวรรณ วรรณละลี. (2541). *การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พุทธศักราช 2527. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- นิตากร สนามเขต. (2550). *การมีภูมิคุ้มกันภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2543). *วิธีการสอนทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิณแฉศ.

- ประกอบ คูปรัดน์. (2537). การเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา. วารสารพยาบาลศาสตร์, 6(2), 21-29.
- ปรารณา อุดมอ่าง. (2549). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. เข้าถึงได้จาก <https://tci-thaijo.org/index.php/JGNRU/article/download/30035/25880>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว. (2540). การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลินเพรส.
- พรทิพย์ สระบงกช. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรณงาม สัมปชัญญสถิต. (2549). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรรณผกา มณีเนตร. (2549). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์นักเรียน (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2551). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทักษ์ สมาน. (2547). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2526). หลักและวิธีสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2545). ความจำเป็นของครุศึกษาเชิงรุกในเอเชีย. ใน การปฏิรูปครุศึกษา, หน้า 60-68. กรุงเทพฯ: ฝ่ายบริหาร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- การดี อนันต์นารี. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. คุษณินพนธ์การศึกษา คุษณินบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มาริษา ธรรมมะ. (2545). *ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). *ความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พรินต์ติ้งเฮาส์.
- รังสรรค์ แสงสุข. (2550). *รามคำแหง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- รุจิรา เรือนเหมย. (2550). *การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain based learning)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.learners.in.th/blog/rujirar/30389>
- ลำยอง ปุ๊กมะเรียง. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพลส.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2534). *ปรัชญาและพัฒนาการของการศึกษาทางไกล ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การศึกษาทางไกล หน่วยที่ 1*. หน้า 6-9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). *การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี* หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุจน์.
- วิณา ก๊วยสมบูรณ์. (2542). *การศึกษาการพัฒนาและการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอนุบาลที่ใช้แนวคิดทางการศึกษาแบบมอนเตสซอร์รี่ และวอลดอร์ฟ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เวียงชัย นิลดวงดี และชายเวียง นิลดวงดี. (2553). *สรุปเนื้อหาสาระเพื่อสอบผู้บริหารโรงเรียน*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/351352>
- ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). *การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน*. เชียงใหม่: คณะธุรกิจ การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- สงบ ประเสริฐพันธ์. (2550). *ร่วมสร้างสรรค์คุณภาพโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2555). *ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET)*. เข้าถึงได้จาก [http:// www.niets.or.th](http://www.niets.or.th)
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). *เรียนรู้สู่...คุณภาพสถานศึกษา: เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการที่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในโครงการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
- สมบูรณ์ ภูสนิท. (2551). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมาน แก้วคำไสย์. (2545). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. (2554). *ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2555 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*.
ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2530). *วิทยาการกับการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: พริกหวานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2545)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พุทธศักราช 2550-2554*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2526). *พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.

- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). *การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2546). *การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2547). *การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีการศึกษา 2547*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุพล วัณสินธุ์. (2542). รูปแบบและการดำเนินการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. *วารสาร
วิชาการ*, 2(3), 36-37.
- สุพร บำรุง. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพเรื่อง การทำ
ปลาสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2542). *เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2542). *การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ*. ม.ป.ท.
- เสาวลักษณ์ มาวงศ์. (2544). *การเรียนรู้พิเศษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนอนุบาล
เชียงใหม่*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสาวลักษณ์ ยงวานิชจิต. (2539). *การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน ตามโครงการลงทะเบียนเรียน
ตามเวลา และความสามารถ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- อชิตม สวัสดิ์ดิยาณ. (2540). *คนฉลาดแสรังโง่*. กรุงเทพฯ: เต่าประยุคต์.
- อภิชัย สาทร่ายทอง. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานองค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรณีศึกษากิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี*. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรทัย มูลคำ. (2542). *การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*.
กรุงเทพฯ: ที.พี.พรีนทร์.

- อรพันธ์ ประดิษฐ์รัตน์. (2533). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อรุณแก้ว ลิขธรรมชโย. (2541). การศึกษาการดำเนินงานการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง ทะเลภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังคณา นุตยกุล. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีของนักศึกษา ภาคปกติ แขนงวิชาบัญชี โปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม. (2530). การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัญชณา โพธิพลากร. (2545). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่เน้นทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารมณ เพชรชื่น. (2547). ปัจจัยสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนอาชีวศึกษา เอกชน. วารสารศึกษาศาสตร์, 15(2), 37-47.
- อารี พันธุ์ฉนิ. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โยโหม.
- อารีย์ คงสวัสดิ์. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในการเรียนคณิตศาสตร์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเอส.
- อุดม อักษรนิติย์. (2542). มนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหาร. นครศรีธรรมราช: สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการ ของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

อุมพร หล่อสมฤดี. (2545). *รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียน*. วิทยานิพนธ์การศึกษา

คุยฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

อุไรรัตน์ สำเร็จวงศ์. (2549). *นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Armstrong, D. G. (2003). *Curriculum today*. New Jersey: Merrill Prentice Hall.

Astin, A. W. (1971). *The college environment* (2nd ed). New York: American Council on Education.

Bacharach, S. B., & Bamberger, P. (1990). Work design, role conflict, and role ambiguity:

The case of elementary and secondary schools. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 12(4), 415-432.

Bloom, B. S. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York: McGraw-Hill.

Browder, D. M. (2001). *Curriculum and assessment*. London: The Guilford Press.

Burton, N., & Middlewood, D. (2001). *Managing the curriculum*. London: Paul Chapman

Publishing.

Cambell. (1972). Aspirations, satisfaction and fulfillment. In A. Campbell and P. E. Converse

(eds.), *The human meaning of social change*. New York: Russel Sage Foundation.

Carter V. G. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.

Coleman, J. (1987). Families and schools. *Educational Researcher*, 16(6), 32-38.

Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychology testing*. New York: Harper.

Davis, K. (1977). *Human behavior at work*. New York: McGraw-Hill.

Decoster, D. A. (1971). Some effects of different classroom conditions upon interpersonal

relationship, personal adjustment and achievement for college freshman.

Dissertation Abstracts International, 31, 589-A.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.

Gotlieb, W. P., & Hodgkins, H. L. (1963). College student attitude change. *School Review*, 71,

226-289.

Harvighurst, R. J., & Neugarten, B. L. (1969). *Society and education*. Boston: Allyn and Bacon.

Hulpke, J. F., & Kelly, A. (2005). *Human resource management and development in a*

transitional economy. n.p.

- Klaumeir, H. J. (1971). *Learning and human ability: Educational psychology* (4th ed.). New York: Harper & Row.
- Kleinbaum, D. G. (1998). *Applied regression analysis and other multivariable methods*. Pacific Grove: Duxfury Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30, 608-609.
- Levin, B. (1994). Improving educational productivity: Putting students at the center. *Phi Delta Kappan*, 50, 758-760.
- Maykut, J. (1984). The relationship between family variables and children's developmental performance. *Dissertation Abstracts international*, 45(1), 1366-A.
- McVey, C. (1989). *Learning environment in the international encyclopedia of educational teaching*. Oxford: Pergaman Press.
- Oliva, P. F. (1992). *Developing the Curriculum* (3rd ed.). New York: Harper Collins Publisher.
- Person, K. R. (1993). *Discourse considerations in the hortatory speech of Phraphayom*. Payap University Thesis. Thailand.
- Prescott, A. (1961). *Report of the conference on child study educational bulletin*. Bangkok: Faculty of Education.
- Sallis, E. (1993). *Total quality management in education*. London: Kogan.
- Scott, D. (2001). *Curriculum and assessment*. London: Ablex Publishing.
- Travrs, M. W. (1953). *Educational Measurements*. New York: Macmillan.
- Wallbery, R. (1989). *Psychological environment in the international encyclopedia teaching and teacher education*. Oxford: Pergaman Press.
- Zentner, S. M. (2001). The relationship between student discipline and student achievement: A multi-linear approach. *Dissertation Abstracts International*, 62(7), 2312-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ ว1462

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ. เมือง จ.ชลบุรี 20131

28 พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวอัญชลี สกุลอินทร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในความควบคุมดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

วิมลรัตน์ จตุรานนท์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 089-535-9314

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ 3408

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ. เมือง จ.ชลบุรี 20131

22 พฤศจิกายน 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวอัญชลี สกฤตอินทร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในความควบคุมดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ ผู้วิจัยจะขอความร่วมมือจากท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสังกัดของท่าน อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

วิมลรัตน์ จตุรานนท์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486

โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 089-535-9314

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ 3408

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ. เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 พฤศจิกายน 2556

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวอัญชลี สกฤตอินทร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในความควบคุมดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกจากท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสังกัดของท่าน อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

วิมลรัตน์ จตุรานนท์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 089-535-9314

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน เพราะข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงเท่านั้น จะช่วยให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้อง คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงการพัฒนาการบริหารการศึกษา ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (O-NET) ปีการศึกษา 2555

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

นางสาวอัญชลี สกุลอินทร์

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (O-NET) ปีการศึกษา 2555
คำชี้แจง ตอบคำถามตามความเป็นจริง

ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2555 ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชา และผลรวมคะแนนทุกวิชา ในระดับใด

วิชาภาษาไทย	เฉลี่ย
วิชาคณิตศาสตร์	เฉลี่ย
วิชาสังคมศึกษาฯ	เฉลี่ย
วิชาวิทยาศาสตร์	เฉลี่ย
วิชาศิลปะ	เฉลี่ย
วิชาสุขศึกษาฯ	เฉลี่ย
วิชาการงานอาชีพฯ	เฉลี่ย
วิชาภาษาอังกฤษ	เฉลี่ย
รวมคะแนนทุกวิชา	เฉลี่ย

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนพิเศษ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้วทำเครื่องหมายเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ 4 ระดับ ดังนี้

- 4 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 3 หมายถึง ระดับมาก
- 2 หมายถึง ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
ด้านครู					
1	ครูมีคุณวุฒิ จบหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และมีจริยธรรมวิชาชีพ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ				
2	ครูมีความสามารถในการเตรียมการสอนโดยการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับนักเรียนและท้องถิ่น				
3	ครูใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสมอย่างแท้จริง				
4	ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างแท้จริง				
5	ครูเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพในการเรียนรู้อย่างแท้จริง				
6	ครูมีความสามารถในการใช้เทคนิคจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง				
7	ครูมีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมออย่างแท้จริง				
8	ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างแท้จริง				

ข้อที่	ปัจจัย	ระดับระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
9	ครูใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมอย่างแท้จริง				
10	ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง				
11	ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน				
ด้านผู้บริหาร					
12	ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง				
13	ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาให้คำแนะนำให้กำลังใจ และส่งเสริมอย่างจริงจังทั้งคำพูดและการปฏิบัติอย่างแท้จริง				
14	ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำแผนงาน โครงการ สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนวัตกรรมใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง				
15	ผู้บริหารโรงเรียนจัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ สนับสนุนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง				
16	ผู้บริหารโรงเรียนบริหารและบริการหลักสูตรให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง				
17	ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายอย่างแท้จริง				
18	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง				

ข้อที่	ปัจจัย	ระดับระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
19	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง				
20	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างแท้จริง				
21	ผู้บริหารจัดระบบนิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูและนักเรียนอย่างแท้จริง				
22	ผู้บริหารจัดระบบนิเทศภายใน เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและนักเรียนอย่างแท้จริง				
23	ผู้บริหารจัดส่งเสริมโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง				
ด้านหลักสูตร					
24	หลักสูตรสถานศึกษาในปัจจุบัน ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางโครงสร้าง				
25	หลักสูตรของสถานศึกษาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู				
26	หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่เป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียน				
27	หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่สามารถกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ของผู้เรียนโดยตรง				
28	หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่ส่งเสริมความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม				
29	หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้อยู่ส่งเสริมความประพฤติ ทักษะ และเจตคติในการที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม				
30	หลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้อยู่เป็นแผน แนวทางมีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง				

ข้อที่	ปัจจัย	ระดับระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
31	หลักสูตรสถานศึกษา ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสม				
32	หลักสูตรที่ใช้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข				
33	หลักสูตรของสถานศึกษา ได้รับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชน ทุกฝ่ายได้รับทราบ				
ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน					
34	ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน สามารถนำนักเรียนไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษา				
35	ทรัพยากรการศึกษา ที่ใช้อยู่ เป็นสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวของนักเรียน นำนักเรียนไปสู่การเรียนรู้ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร				
36	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนเป็นทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่				
37	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน				
38	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของนักเรียน				
39	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
40	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
41	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาของผู้เรียน				

ข้อที่	ปัจจัย	ระดับระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
42	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน เป็นที่ยอมรับของบุคลากร ครู ผู้ปกครองและชุมชนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน				
43	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ผ่านการวิเคราะห์คุณภาพมาตรฐาน และการหาประสิทธิภาพจากครูผู้สอนสามารถนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้				
44	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของสถานศึกษาและครูผู้สอนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น				
ด้านเพื่อน					
45	เพื่อนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องเรียน				
46	เพื่อนสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น				
47	การแสดงพฤติกรรมของเพื่อนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน				
48	เพื่อนเป็นกำลังใจสำคัญส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน				
49	เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเกื้อหนุนได้ ในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและในด้านวิชาการได้				
50	การรวมกลุ่มของเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้ของนักเรียน				
51	กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียน				
52	กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและคุณธรรมของนักเรียน				
53	กลุ่มเพื่อนที่ได้รับการยอมรับส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน				

ข้อที่	ปัจจัย	ระดับระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
54	เพื่อนมีอิทธิพลต่อการกระตุ้นความคิด และประสบการณ์ใหม่ ๆ ของผู้เรียน				
ด้านครอบครัว					
55	ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน				
56	ครอบครัวของนักเรียนสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น				
57	ครอบครัวของนักเรียนที่มีพฤติกรรมสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน				
58	ครอบครัวเป็นกำลังใจสำคัญส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนพิเศษ				
59	ครอบครัวของนักเรียนสามารถช่วยเกื้อหนุนได้ ในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและในด้านวิชาการได้				
60	ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้ ของนักเรียน				
61	ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียน				
62	ครอบครัวของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและคุณธรรมของนักเรียน				
63	ครอบครัวของนักเรียนที่แสดงการยอมรับและการชมเชยแก่นักเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน				
64	ครอบครัวของนักเรียนเอาใจใส่ตามบทบาทและหน้าที่ต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน				
ด้านการเรียนพิเศษ					
65	การเรียนพิเศษสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนปกติในชั้นเรียนได้				

ข้อที่	ปัจจัย	ระดับระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
66	การเรียนพิเศษช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มขึ้นและมีประสบการณ์การเรียนรู้มากขึ้น				
67	ครูแจกแจงรายละเอียด ความซับซ้อนของรายวิชาให้กับผู้เรียนพิเศษได้มากกว่าในชั้นเรียนปกติ				
68	ครอบครัวเป็นกำลังใจสำคัญส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนพิเศษ				
69	นักเรียนที่เรียนพิเศษ เป็นผู้ที่มีการขวนขวายหาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้น				
70	นักเรียนที่เรียนพิเศษได้รับโอกาสที่จะได้เปรียบในการแข่งขันทางการเรียน การสอบเพื่อศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นย่อมมีมากกว่า				
71	ผู้ปกครองส่งเสริมสนับสนุนการเรียนพิเศษของนักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น				
72	การเรียนพิเศษส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มอ่อนและกลุ่มปานกลาง สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้มากขึ้น				
73	การเรียนพิเศษ สามารถทำให้เกิดการทบทวนสิ่งนั้นซ้ำแล้วซ้ำอีก จำได้แม่นยำและนานขึ้น				

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ตารางที่ 16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ของนักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.46	21	.39
2	.40	22	.41
3	.44	23	.46
4	.41	24	.77
5	.48	25	.44
6	.58	26	.53
7	.48	27	.46
8	.38	28	.38
9	.43	29	.53
10	.46	30	.45
11	.48	31	.42
12	.38	32	.55
13	.42	33	.53
14	.47	34	.42
15	.38	35	.44
16	.39	36	.51
17	.43	37	.42
18	.38	38	.38
19	.48	39	.39
20	.44	40	.41

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
41	.44	61	.53
42	.51	62	.44
43	.60	63	.38
44	.66	64	.53
45	.57	65	.55
46	.77	66	.48
47	.59	67	.41
48	.48	68	.44
49	.39	69	.51
50	.51	70	.48
51	.42	71	.57
52	.40	72	.55
53	.48	73	.60
54	.41		
55	.44		
56	.52		
57	.51		
58	.38		
59	.47		
60	.55		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ .97